

lium, ut fuit sepius diffinitum, videlicet ab Innocentio in cap. *Nemo indicabit*, à Symmacho in cap. *Altorum*, ab Anthero, in cap. *Facta subditorum*, à Gelasio, in cap. *Cuncta per mundam*, 9. *quest. 3.* à Bonifacio Martyre in cap. *Si Papa*, 40. *distin. 1.* & apertius à Pio II. in Constitutione quæ incipit, *In minoribus agentes*, edita 6. *Kalendarum Maii 1463.* in Bullar. tom. 1. pag. 322. & est constans Theologorum, & Canonistarum sententia, ut scripti latissimè in cap. *Significasti*, supra, de electione quam pluribus tuetur Petrus de Monte Episcopus Brixienfis in sua *Monarchia*, seu tractatu de potestate Papæ in rubr. de Concilio præmentia à numero 6. *vers.* *Hic ita expedit ingrediendum illud mare magnum Sanctus Antonius* in 2. parte sua *Summa titul. 2. cap. 11.* Andreas Barbat, in *Clemen. Ne Romani*, de electione, ubi à num. 31. usque ad numerum 86. pro superioritate Papæ in Concilio adducit octuaginta septem argumenta. Turrecr. in dict. cap. *Si Papa*, 40. *distin.* & in *Summa de Eccl. lib. 2. per tot. Præpos. in Summa 15. distin. à num. 1. usque ad num. 76.* & plenius Cardinal. Jacobat, de *Constit. lib. 10. art. 7. num. 72. & seq.* Ergo à Pontifice Maximo tanquam majori, & digniori Constitutiones in Concilio editæ principaliter denominari debent Bald. in leg. *Rogasti*, num. 4. per illum text. *ff. si quis petat. Felin. in proem. Decret. in ver. Gregorius*, in *prim.* & in terminis Constitutionum Conciliarium idem Felin. in 52. *dist. cap. sub num. 4. de spons.* Quemadmodum & in ordine scriptura Papæ præferri debet Concilio, cap. *Ego Berengarius*, ibi: *Dominus & Venerabilis Papa Nicolaus*, & hæc Sancta Synodus, de *confec. distin. 11. Quart.* & ultimo Summus Pontifex in Concilio post Constitutiones facere etiam sine Concilio, text. est in cap. *Ad Apostolica de re iudic. lib. 6. & in cap. Cuncta per mundum 9. quest. 5.* Abb. *hic in ult. notab.* Etiam in materia dogmatum, cap. *Rogamus*, cap. *Quæritur*, 24. *quest. 1. cap. Maiores de Bapt. Abb. in sua quest. 1. num. 13.* Præpos. in cap. *Sicut*, in *fin. 15. distin. 1.* & probat Sanctus Thomas, in *questio nibus de Christo*, *quest. 4. art. 10. & in 2. quest. 1. art. 10.* At è converso existentes in Concilio non possunt aliquid statuere sine autoritate Papæ, ut docet idem S. Thom. in *opus. contra impugnantes Religionem*, quem refert, & sequitur Card. Turrecr. in *Summa de Eccl. quest. 16. & Felin. in cap. 1. num. 6. vers.* Et adde prædictis, de *spons.* Unde gloss. 1. in dict. cap. *Ad Apostolica* singulariter ait: nota quod in superscriptione dicitur, sacro præsentem Concilio ad memoriam sempiternam, Quod dicitur de Concilio potius est ad honestatem, quam ad necessitatem: nam sine sententia Concilii sententia Papæ sufficeret contra Imperatorem, & quemcumque alium cap. *Alim*, 15. *quest. 6.* ubi non dicitur quod in Concilio facta fuerit depositio. Ipse enim habet plenitudinem potestatis, cap. *Decreto*, 2. *quest. 6. ibi*, Vt in parte sint, &c. cap. *Ad honorem de usu pall.* & paulo post post. Papa non subicitur Canonibus, nec ab eis authoritatem habet, sed è contra cap. *Significasti*, de *elect. & infra*, in eadem gloss. super verbis inscriptionis, sacro præsentem Concilio, sic legitur, Præsentem, non dicit approbante, sicut in cap. *Sacro de sent. ex comm.* forsan ex causa ne crederet aliquis sine

approbatione Concilii depositionem Imperatoris fieri non posse. Unde infra dicit (Nos itaque cum fratribus nostris, & sancto Concilio deliberatione praxhabita quam glossam ad litteram referunt, & sequuntur ibi, Ioann. Andr. num. 5. *vers.* in gloss. 1. *Gemin. col. 3. vers.* in ea gloss. ibi, presente. Idem ante eos adnotavit ibid. Ioann. Mon. num. 3. ubi nota, inquit, (quod Papa sententiam suam non supposuit correctioni, vel emendationi Concilii, & requirido consilii non est necessitatis, sed solemnitatis tantum, quia Papa sine Concilio potest procedere ad sententiam, cum habeat plenitudinem potestatis, cap. *Cum ex eo de penit. & remiss.* & Papa placet robar Concilii, non è contra) & sequitur totidem verbis Franc. num. 3. in 5. *notab.* & propterea in discordia inter Papam, & Concilium prævalet sententia Papæ, gloss. in cap. *in istis*, in *ver. Inducunt*, 4. *distin. gloss. 1.* in cap. *Quodcumque* 24. *quest. 1.* Ioann. Andr. in cap. *Significasti*, num. 9. de *elect.* & ibidem Abb. num. 3. *vers.* Et per ista, Felin. hic num. 1. & in cap. 1. num. 14. in 3. *ann. plat. de Constit.* Igitur cum Papa præstet Concilio, Constitutiones edenda sunt nomine Papæ, quia denominatio fieri debet ab eo, qui producit effectum, ut inquit Bald. in l. 1. num. 6. *Cod. de testam. tutel.* & à potentiori iuxta text. in leg. *Quartus*, *ff. de stat. homin.* ubi id notant Bart. Bald. & reliqui inter pretes. Et confirmatur, nam Metropolitanus in Concilio Provinciali non potest Constitutiones facere absque consilio, & consensu Episcoporum Suffraganeorum, ut patet in cap. *Ne Episcopi*, de *tempor. ordin.* ubi in fine in materia consecrationis dicitur Metropolitanum debere consentire majori parti suorum Suffraganeorum; & communis opinio est eo casu discrepantibus Metropolitanum, & Episcopos provincialibus, ad eundem esse Superiorem. Ita post Hugon. concludunt gloss. Archid. *Gemin. Turrecr.* & Præpos. in cap. 1. 65. *distin. in ver. Concedantur.* Habent enim Suffraganei votum declivum, & sunt conjudices. Et propterea Metropolitanus debet eum consilio, & assensu Suffraganeorum, si maioris partis pronunciare, ut generaliter docet Host. in cap. 1. *ad fin. de lebell. oblat.* & Metropolitanum sine consensu Episcoporum Provincialium nihil posse statuere, neque agere quod pertineat ad dispositionem, & communia negotia provincie, neque è converso Episcopos comprovinciales sine Metropolitanis consensu, & votis discrepantibus neutri sententia adherendum nec Metropolitanis, nec Suffraganeoribus, sed absolute in quocumque casu ad Sedem Apostolicam referendum esse, formaliter dicunt in cap. *Per singulas*, 9. *quest. 3.* Archid. *Gemin. Turrecr.* & Bellam. & idem Archid. in cap. *fin. 63. distin.* Quinimò de Barbat, de *Concil. lib. 6. art. 2. vers.* *Nota facit*, amplius affirmat prævalere sententiam provincialis Concilii sententia Archiepiscopi, & in hanc opinionem audita relatione, S. Congregationis Concilii super dubio Archiepiscopi Ulixbonensis propendit Gregorius XIII. die 14. *Januarii 1577.* Et tamen Constitutiones editæ in Synodo provinciali non tribuntur Synodo, sed Archiepiscopi, ita verba, ita concipitur (Nos Metropolitanus decernimus) ut Greg. animadvertit; & in specie index Concilii provincialis libris

De Pactis, c. Antigonus.

libris Mediolanensibus à S. Carolo celebratis in principio legitur, *Nos Carolus Borromæus*, &c. De consilio, & assensu DD. Coepiscoporum nostrorum statumimus, &c. Inscriptio autem sic fieri solet: *Constitutiones editæ ab Archiepiscopo N. in Concilio provinciali*, &c. ut vidi observatum in quamplurimis Conciliis à S. Congregatione Concilii recognitis ad præscriptum Constitutionis Sixti V. in institutione ejusdem Congregationis. Ergo si Constitutiones provinciales, quæ constantur, & accipiunt esse ex simultaneo consensu Metropolitanis, & suffraganeorum, sive originatæ fuerint à Synodo, sive à Metropolitanano, non Synodo, sed Metropolitanano tribuntur; longè magis Constitutiones editæ in Concilio generali, cui Papa præsidet, adscribendæ sunt Papæ, cum hoc casu consensus Concilii non requiratur ad substantiandas Constitutiones, quas, ut dictum est, Summus Pontifex potest condere etiam sine Concilio. Non obstant jura, quæ Abb. allegat pro sua distinctione: nam text. hic, in c. *Officiis de elect.* in c. 1. de *iudic.* & in cap. 1. de *spons.* ex quibus Doctores eliciunt Constitutionem edendam esse nomine totius Concilii, non autem solius Papæ ponendo illa verba, Synodus respondit, universi dixerunt, placuit omnibus Episcopis, diffinit Sancta Synodus, ad rem non pertinent. Et mirum est quod Abb. *hic in ult. notab.* tam liberè dixerit: ultimo nota, & tene menti ex verbo, Universi, quod lex edita in Concilio sit nomine Concilii, & non Papæ tantum; hic enim nulla fit mentio de Papæ, qui præsidebat in Concilio, sed de Concilio tantum. Lapsus est enim hoc loco Abb. & qui eum postea secuti sunt: nam verè ille Canon desumptus est ex cap. 12. Concilii Carthaginensis Primi, cui Romanus Pontifex non interfuit, imò fuit Concilium provinciale celebratum tempore Julij I. & deinde confirmatum à Leone IV. ut dixi supra in *prim.* & Concilio Sardicensi ex quo desumptum est d. cap. *Officiis de elect.* Osius, Archidamus, & Philoxenus Julij Papæ nomine præfuerunt, ut habetur in historia ejus Concilii *tom. 1. pag. 423.* sed nec Concilio Africano, seu Milevitano, in quo acta fuit causa illius episcopi. Quod vult Dei relata in c. 1. *infra de iudic.* Præsidet Innocentius Primus, sed omnia illa octo Concilia ab anno 403. usque ad annum 410. ab Episcopis provincie Africæ celebrata fuerunt dum Innocentius in Urbe degeret, ad quem etiam quandoque legationes à Concilio fuerunt decreta, ut ex eod. *tom. 1. part. 1. apparet pag. 630. 631. & 727. cap. 5.* Idemque dicendum de Triburienfi Concilio, ex quo desumpta est Decretalis prima de *spons.* fuit enim celebratum tempore Formosi Papæ à viginti duobus Episcopis tantum præidente Arnolpho Imperatore, ut *rom. 3. Concil. par. 2. pag. 120.* In Concilio autem habitis absque præsentia Summi Pontificis extra dubium est Constitutiones edendas esse nomine Concilii, ut dictum est supra, *num. 32.* Et eodem modo responderetur ad c. *Compendium* 1. qu. 7. & ad c. *Adrianus*, 63. *dist.* nam in 7. & 8. Synodo quarum sunt prædicti Canones, Papa non interfuit, sed illius Legati, ut legitur in eodemmet. c. *Conventibus*, & in c. *Adrianus*, unde non mirum si fuerint editi nomine Synodi,

Postquam hæc scripsissem, reperi propositam distinctionem Abbatis reprobari à Cardin. Jacobat. de *Concilio sol. 294. col. 4.* Farnagustan. in eod. tract. *vers.* *Diffinitio*, 5. Videndum, & ab alijs, quos refert, & sequitur *Rota decis. 123. n. 2. vers.* *Nec obstat, par. 1. divers.*

DE PACTIS.

Cap. Cum pridem.

S V M M A R I U M.

- 1 Actum, per quod beneficium debet pecunia resignari, non valet.
- 2 Simoniaca quedam esse quæ prohibita, & quædam prohibita quæ simoniaca, an convenienter distinguantur Canonistæ, & n. seq. usque ad num. 30.
- 3 Durandi obiecta referantur adversus prædictam distinctionem.
- 4 Diluuntur. num. 11. & num. 22.
- 5 Peccatum non committitur nisi inobedientia in his, quæ non sunt in se mala nisi quia prohibita.
- 6 Contrarium. num. 12. & num. 22. & seq.
- 7 Prohibitio iuris naturalis rerum non mutat.
- 8 Contrarium. num. 27.
- 9 Iuramentum frangere an sit peccatum inobedientia, vel gula. & num. 22. & 28.
- 10 Vendere gratiam, & sacramenta est in se simoniacum, iure divino, ac naturali prohibendum.
- 11 Simonia auctores qui fuerunt in novo, & veteri testamento.
- 12 Simonia quales habeat ex iure naturali inordinationes, & deformitates.
- 13 Hæresis Macedonij, & sequacium valde utilis est, quam simonia.
- 14 Ecclesia an potuerit simoniam inducere in his, quæ ex sua natura non sunt simoniaca.
- 15 Incessus committitur etiam in gradibus prohibitis ex Constitutione Ecclesie tantum.
- 16 Incessus quid sit.
- 17 Contractus, & officia spiritalia lege Ecclesie determinantur, sicut officia humana legibus humanis.
- 18 Ecclesia an re ipsa statuerit ut in aliquibus casibus simoniacum esset quod prius non erat. & n. seq. usque ad num. 30.
- 19 Species necessariorum inferi genus, licet non comprehendat.
- 20 Officium Oeconomi, Sacristæ, aut Protectoris vendere non est simoniacum nisi quia prohibita.
- 21 Permutationes beneficiorum, & resignationes cum pensione sine autoritate Papæ sunt simoniaca de iure positivo tantum.
- 22 Simoniaca non sunt partium conventiones, sed modo permutationum, & resignationum cum pensione, nisi fiant independenter à voluntate Superiorum.
- 23 Tractatus non includit deliberatum consensum.
- 24 Simoniacum non est concludere tractatum permutationis, aut reservationis cum pensione sub conditione, si Papa placuerit.
- 25 Medium in omni virtute coniecturatur non solum ex his, quæ per se incidunt, sed etiam ex his, quæ per accidens.

- 23 Peccata quandoque simoni nomine censentur, quae simoni poena puniuntur.
- 24 Simonia an. & quando sit proprie haeresis.
- 25 Prohibito iuri non mutat res secundum naturam sed secundum rationem.
- 26 Sacra ex Constitutione Ecclesiae tantum possunt fieri non sacra auctoritate Papa.
- 27 Papa facit ius de eo, quod non est ius, & naturam rei immutare potest.
- 28 Ieiunium constituit Ecclesia in virtute abstinentiae.
- 29 Mendacium locosum precepto addito non solum est peccatum inobedienciae, sed etiam lingua.
- 30 Beneficium Ecclesiasticum vendere an sit prohibitum quia simoniacum, an est converso, & num. seq. usque in finem.
- 31 Simoniacum est, & iure divino prohibitum accipere pecuniam pro collatione beneficii, cui sit annexa executio ordinis, vel potestas clavium, & num. seq. usque ad num. 39.
- 32 Potestas clavium tribuitur habitu in ordinatione, actu vero in collatione beneficii Curati.
- 33 Ordinis executionem vendens censetur vendere ipsam Ordinem, & domum Dei.
- 34 Vendens unum, sine quo nec alterum provenit, neutrum invenditum derelinquit, & num. 90, 106, & seqq.
- 35 Ordinis executio dicitur Ordinis perfectio.
- 36 Simoniacum est vendere Sacramenta vel principaliter, vel per connexionem.
- 37 Potestas clavium etiam in actu potest esse sine beneficio Curato, sed non est converso.
- 38 Intellectus cap. Constitutus, de relig. domib. Pensionem dare, vel accipere in concessione iuris spiritualis an sit simonia. ibidem.
- 39 Canonici an vendere, vel aliquid simplex beneficium an sit simoniacum quia prohibitum, vel est converso, & num. seq. usque ad num. 53, & nu. 67.
- 40 Simoniaci in Ordine, & in beneficio à Calcedonensi Concilio simili poena damnantur.
- 41 Beneficij Ecclesiastici venditores Domum Dei speluncam latronum faciunt.
- 42 Intellectus c. Ex multis, 1. quæst. 3.
- 43 Canonici in Cathedralium Ecclesiarum quo tempore sacri Ordines annexi fuerint.
- 44 Dicitur, deinceps, quid importet.
- 45 Ecclesia Romana auctoritas in exponendis sacris Scripturis.
- 46 Intellectus cap. Salvator, 1. quæst. 3. Res Ecclesiastica dona Dei sunt. ibidem.
- 47 Intellectus cap. Si quis datur, 1. quæst. 3.
- 48 Causarum dissimilium dissimiles debent esse effectus.
- 49 Intellectus cap. Ex diligenti de simonia.
- 50 Simoniaca haeresis est altare, & decimas, & Spiritum sanctum vendere, vel emere.
- 51 Simoniacum esse vendere titulum Canoniciatus quibus rationibus prolehet.
- 52 Beneficium quid conferat Prælati in collatione beneficii.
- 53 Papa an possit involvi crimine simoniae, & nu. seq. usque ad num. 141.
- 54 Electus in Papam per simoniam non est Apostolicus, sed Apostolicus.
- 55 Papa non potest simoniam committere quoad penas iuris positivi.
- 56 Nec incidit in Can. Si quis suadente, si Clericus percutiat.
- 57 Papa si pro gratia, & Sacramentis pecuniam reci-

- peret, simoniam committeret, & gravius peccaret, quam quilibet alius.
- 58 Peccatum quid sit.
- 59 Papa vendere non potest titulum beneficii, cui sit annexa potestas clavium sine laha simonia.
- 60 Papa accipiens pecuniam pro collatione Canoniciatus, vel alterius beneficii simpliciter an simoniam committat: latissime in utraque partem discutitur usque ad num. 137.
- 61 Referuntur Auctores pro opinione negativa.
- 62 Papa non involvitur simonia in his, quae sunt simoniaca quia prohibita.
- 63 Simonia in his, quae simoniaca sunt quia prohibita, non habet locum in Curia Romana.
- 64 Princeps non potest committere simoniam laicalem, & num. 115.
- 65 Lex Italiae de ambitu non habet locum Rome.
- 66 Canones non ligant Papam, sicut nec leges Imperatorem.
- 67 Simoniacum non est nisi vendere Sacramenta, aut principaliter, aut per connexionem.
- 68 Vasa sacra possunt licite vendi, dummodo non plerivenduntur ratione consecrationis.
- 69 Tituli beneficiates sunt de iure positivo.
- 70 Ecclesia Romana usque ad Urbanum 1. dicitur absque redditibus vixisse.
- 71 Cardinalis Turrecremata iudicium de opinione Canonistarum circa simoniam in beneficiis dicitur.
- 72 Referuntur auctores pro opinione affirmativa.
- 73 Papa ex causalimitate ius divinum, eiusque prohibitionem relaxat.
- Declaratur, num. 81.
- 74 Necessitas extrema eo redigit ut censentur omnia communia.
- 75 Papa ex causalitate dispensat contra Evangelium.
- Contrarium, num. 81.
- 76 Dispensatio nulla fieri potest contra legem divinam, & num. seq. usque ad num. 84.
- 77 Dispensatio inferioris contra legem superioris iustam causam requirit.
- 78 Dei voluntas, à qua lex divina proficiscitur, est immutabilis.
- 79 Papa ita se habet ad legem divinam, sicut quilibet privatus ad legem humanam.
- 80 Papa in lege divina non dispensat proprie, sed declarat eam in aliquo casu non obligare.
- 81 Interpretatio obsequi debet Evangelio, alias non est interpretatio, sed corruptio.
- 82 Vsurarum crimen est prohibitum de iure divino, & super eo Papa non dispensat.
- 83 Necessitas extrema excusat à simonia, usura, & furto.
- 84 Simoniaci non est Pater dans pecuniam Sacerdoti nolenti aliter baptizare parvulum in extremis positum.
- 85 Res Ecclesiae sunt Papa ut principalis dispensatoris, non autem ut Domini, & possessoris.
- 86 Docendi licentiam vendere an sit prohibitum quia simoniacum.
- 87 Canonici an vendens dicitur vendere ius eligendi Episcopum Canoniciatus annexum.
- 88 Electio ex votis singulorum publicatis, & invocem collatis immediatè producitur.
- 89 Episcopi dispensant cum simoniaci in preambulis ad ordinem quoad penam iuris positivi tantum.
- 90 Simonia in beneficiis an excludatur ex eo quod vendantur fructus beneficii, seu prebenda, non autem

- autem beneficium, seu Canoniam, & num. seq. usque ad num. 114, & num. 123.
- 91 Insistere quid sit.
- 92 Prebenda an, & quando consistat in mera temporalitate, & cadat etiam in laicum.
- 93 Beneficium Ecclesiastico insunt Clericatus, & prebenda.
- 94 Beneficium quodlibet requirit saltem primam tonsuram.
- 95 Clerici vivere debent de patrimonio Iesu Christi.
- 96 Canoniam non datur sine prebenda.
- 97 Clericatus est de iure divino.
- Clericatus quid sit. ibidem.
- 98 Clerici officium in spiritualibus consistit.
- Spiritualium auctor est Deus. ibid. & num. 120.
- 99 Spirituum genus totum est materia repugnans venalitati.
- 100 Prebenda quid importet.
- 101 Ius stipendij spirituale est, & competit Clerico de iure divino.
- 102 Stipendium est quid temporale, sed Clerico de iure debitum.
- 103 Clerico in collatione prebende non censetur novum ius sed ius, quod habet à Deo, determinatur ab Ecclesia certa possessio.
- 104 Prebenda, seu stipendij determinatio est de iure positivo, & ex Constitutione Ecclesiae.
- 105 Ius prebende, seu stipendij etiam determinari vendere prohibitum est qui simoniacum.
- 106 Prebenda ut res pure temporalis se vendi potest.
- 107 Sed prohibetur vendi ratione connexionis cum Clericali officio.
- 108 Ius prebende est annexum Clericatu per identitatem, vel quasi, & num. 123.
- 109 Beneficium est sequela officij, & sine spiritualibus non potest consistere.
- 110 Clericus potest beneficii sui fructus vendere, & locare.
- 111 Prebenda, seu fructus illius cur beneficiato vendi non possunt.
- 112 Ius, & illius executionem vendere, paria sunt.
- 113 Prebendam vendere duplex est peccatum.
- 114 Cardinalis Caietani iudicium de opinione Canonistarum in simonia beneficiati.
- 115 Magistratus, & Officia laicalia vendere, an & quale sit peccatum.
- 116 Spirituales in nullis sunt dominio nisi solius Dei.
- 117 Titulus Ecclesiasticus est spiritualis potestas ad actus spirituales exercendos.
- 118 Actus omnes spirituales lege divina prohibentur vendi.
- 119 Ministrum Templi pro pecunia instituire simoniacum erat in lege veteri.
- 120 Spirituali formaliter accidit, ut habeat causam spirituales divinam.
- 121 Insuperonatus transiit vendit à Villa, vel Castro cum universitate bonorum.
- 122 Nec super ipso cadit venditio directè, vel indirectè.
- 123 Venditio beneficii Ecclesiastici an cadat directè super ius spirituales.
- 124 Spiritualitas quae sufficit ad hoc ut spirituum venditio sit prohibita quia simoniaca, & nu. seqq.
- 125 Ius Canoniam spirituale est, & invendibile.
- 126 Tituli beneficiates sunt ex se formaliter spirituales, licet effectivè per Ecclesiam.
- 127 Ius positum dupliçiter consideratur.
- 128 Consecrationes aliqua subtrahi possunt ab Ecclesia, sed quando iustitiam repugnant venalitati.

- 129 Tituli Episcopatus sicut de iure positivo, & tamen vendi non possunt sine laha simonia.
 - 130 Simoniaci in ordine gravius puniuntur, quam simoniaci in beneficio.
 - 131 Poena diversitas non probat in delictis diversitatem in specie.
 - 132 Testamenti utriusque auctor est Deus.
 - 133 Futurum, & prateritum non est in Deo.
 - 134 Beneficium vendere habenti an aequaliter sit simoniacum.
 - 135 Beneficiati tenentur Ordines beneficii annexos per se ipsos exercere.
 - 136 Canonistarum opiniones de simonia in beneficii expenduntur.
 - 137 Papa an possit simoniam committere in Hospitalibus, & alijs beneficiis, quorum executio concernit temporalia tantum.
 - 138 Hospitalia, quae in titulum conferuntur, vendi, & proprie sunt beneficia Ecclesiastica.
 - 139 Administrationes Hospitalium, & officiorum temporalium possunt committi etiam laicis, & illas vendere non est simoniacum, nisi quia prohibitum.
 - 140 Annata an in Curia Romana licite exigantur & sine laha simonia.
 - 141 Simoniaci an sint dantes pecuniam Papa pro collatione beneficii, & num. seq. usque in finem.
 - 142 Ligari, vel absolvi à se ipso non potest.
 - 143 Correlativa in eodem subiecto esse non possunt.
 - 144 Episcopus ludens cum subdito non ligatur poena excommunicationis suo statuto contra ludentes imposta.
 - 145 Papa faciens actum prohibitum, super quo potestatem habet dispensandi cum inhabitis, censetur tacite dispensare.
 - 146 Correlativorum natura est ut concessio uno, censetur concessio & aliud.
 - 147 Dispensare non censetur inferior à Papa faciendo actum sua Constitutioni contrarium.
- C**UM PRIDEM. Non valet pactum, per quod Ecclesiasticum beneficium debet pecunia resignari. Hoc dicitur Dividitur in duas partes. Prima narrat factum, sub quo continetur processus causae, partium transactio, ipsius rei probatio, Papalis ordinatio, & intercessio. Secunda dat Iudices, ibi, ceterum.
- Glossa in ver. Illicite patronus, quaerit an auctoritas Papae excuset à simonia, & ponit insignem distinctionem, qua utuntur passim Canonistae in hac materia. Quaedam enim, inquit, sunt prohibita quia simoniaca, ut vendere Sacramenta, & huiusmodi spiritualia, quae damnantur in veteri Testamento, & Simoniaca sunt in sui natura: & in his non excusat auctoritas Papae. Quaedam vero sunt Simoniaca quia prohibita, quae scilicet per Constitutionem Ecclesiae Simoniam inducunt; & in his Papae auctoritas excusat, quia potest in talibus dispensare. In his dicitis glossa implicite continentur plura dubia. Et quia materia gravissima est, & valde à Doctoribus controversata, eam expediam per sequentes quaestiones.
- Prima est an distinctio glossae sit in se vera, & conveniens.
- Secunda est, an accipere pecuniam pro collatione

tione beneficij sit prohibitum, quia Simoniacum an e converso.

Tertia an sit possibile ut Papa involuatur crimine Simonia.

Quarta an Papa recipiendo annatas in beneficiorum collationibus Simoniam committat.

Quinta, & ultima an dantes pecuniam Papæ pro collatione beneficij sint Simoniaci.

2 QUÆRO igitur primò juxta ordinem propositum, an supradicta distinctio, videlicet quædam sunt prohibita quia Simoniaci, quædam Simoniaci quia prohibita, sit in se vera, & sacris Regulis, & Canonicis Constitutionibus consentanea.

3 Petrus Brixienfis in *reperit. in ver. Simonia*, refert se vidisse hujusmodi distinctionem improbari à Theologis Parisiensibus, eamque quoad secundum membrum distinctionis: (nam de primo non est dubium) refellit Thom. Camppeg. in *tract. An Papa labem Simonia incurere possit*, num. 2. tom. 15. *Tractatum. par. 2. fol. 531.* ubi ait sibi non placere prædictam distinctionem glossatoris quamplures pluri distimulantes, ne dicam adulantes Romano pontifici, sequuntur. Et illam acriter impugnat Durand. *lib. 4. sent. dist. 25. q. 5.* nullam admittens Simoniam contra jus merè positivum, infra scriptis fundamentis.

4. Et primò. Circa illud, quod non est in se malum, nisi quia prohibitum, non contingit peccati nisi peccato simplicis inobedientie, quia in talibus tota ratio peccati est ex transgressione prohibitionis. Ergo nulla sunt Simoniaci nisi ex sui natura sint talia, quia ex prohibitione juris non possunt esse, nisi in sola inobedientia.

5. Secundò Simonia est venditio rei spiritualis pro temporalis, sed prohibitio juris naturas rerum non mutat, ut de temporalis faciat spirituales, aut e converso. Ergo ubi non est simonia ex natura rei, non potest esse ex prohibitione juris.

6. Tertio id probat exemplo: nam comedere pluries in die non est ex se illicitum, sed tantum ex prohibitione juris in diebus jejuniorum: sed qui tunc comedit pluries in die non peccat nisi peccato inobedientie. Ergo, &c.

Quartò, similiter mentiri jocose est peccatum veniale: si autem additur præceptum Prelati ne quis mentiatur jocose, tunc mentiendo non additur mendacio simplicis nisi peccatum solius inobedientie: & sic est in omnibus, quia prohibitio hominis, vel juris non addit nisi inobedientie peccatum.

Sed his non obstantibus non videtur recedendum à proposita distinctione glossæ Bernardi hic, quam etiam ponit glossa Vincentij, quæ est clavis in materia, & quotidie à Doctoribus allegatur, in c. *Ex parte, il primo, in ver. Dimittere, supra de offic. deleg.* Item glossa Joannis Theutonici in cap. *Salvator, in ver. Iudicia, l. q. 3.* & eam sequuntur Raymun. & Goffred. in *summis suis*. Innoc. in cap. *Tua nos, in ver. Culpabiles, infra de Simon. Henric. Boich. in c. 1. in princ. de Prel. vices suis*, qui perperam ab aliquibus allegatur pro contraria sententia: nam etsi in oppositum recitet verba S. Thomæ; tamen postea subdit hanc distinctionem posse sustineri de jure.

Cum etiam adherent in c. *fin. de Simon. Host. num. 9. Joan. Andr. in gloss. ult. n. 7. & alij communiter. Joan. de Anan. in c. 1. n. 7. vers. Et hic concordant opiniones, eod. rit. Felin. in c. Ad audientiam, il secundo, nu. 3. vers. Quod autem dicta conventio, de rescript. Alexand. cons. 93. Reperitur, nu. 7. vers. Nec obstat, lib. 6. ubi addentes in ver. *Ecclesie*, dicunt ita tenere Canonistas omnes, licet excipiant Henric. Boich. & non benè, & Abb. in *reperit. cap. Extrinseca, §. Qui verò, nam. 53. de praben.* & in d. cap. *Ex parte, num. 5.* ubi non improbat distinctionem ipsam, sed exemplum in beneficiis, ut inferius patebit. Sequitur Turrecrem. in c. *Latores num. 5. & ibi etiam Præposit. num. 12. vers. in oppositum, l. q. 1.* ubi testatur ita distinguere communiter scribentes in jure Canonico, & famosiores. Sylvest. in ver. *Simonia, num. 4.* & ex recentioribus Theologis Sot. *lib. 9. de iust. & iur. q. 5. art. 2.* ubi affirmat distinctionem glossæ in d. c. *Ex parte*, solemnem esse Doctoribus Canonici Juris, quin verò & multis Theologis, & Greg. de Valentia, *tom. 3. disp. 6. q. 16. par. 5.* dicens eandem distinctionem communiter à Doctoribus Juris, & Theologis receptam fuisse. Allegantur etiam pro hac sententia à Turrecrem. ubi supra. Alexand. de Ales. in *secundo sentent. Petrus de Tharentasia in 4. Ulrichus in summa sua. Petrus de palude in 4.* quos affirmat se vidisse; subditque valde durum esse illos, & alios, quos citat, ita faciliter damnare, cum multi eorum fuerint tam in jure Divino, quam Canonico illuminatissimi.*

7. Et quidem quoad primum membrum hæc distinctio est manifesta, quia certum est vendere gratiam, Sacramenta, & alia id generis in se simoniaca esse, & prohibitum jure divino, & naturali. De jure Divino, autoritate scilicet novi, & veteris Testamenti, patet *Matth. 10.* ubi enumeratis donis supernaturalibus Spiritus sancti, subdit Christus: *Gratiam accepistis, gratis date.* Et *Joan. 2.* in figuram ejus flagello eiecit de Templo ementes, & vendentes columbas. Et per Columbas, Spiritum sanctum, ejusque dona designavit, prout hanc autoritatem interpretantur Alexander II. in cap. *Ex multis, l. qu. 3.* & Gregor. in c. *seg. & Nazianzenus in cap. Quæst. 1. qu. 1.* Idem patet *Act. 8.* ubi de Simone Mago, qui fuit simoniae auctor in novo Testamento. Cum enim Spiritus sancti gratiam emere vellet, damnationis sententiam à Petro audivit: (Pecunia tua tecum sit in perditionem, quia donum Dei existimasti pecunia possideri, non est tibi pars, neque fors in sermone isto. Cor enim tuum non est rectum coram Deo. Pœnitentiam itaque age ab hac nequitia tua, & roga Deum si forte remittatur tibi hæc cogitatio cordis tui; in felle enim amaritudinis, & obligatione iniquitatis video te esse.) Id ipsum patet *4. Reg. 5.* ubi de Giezi, qui vendidit Naam Syro gratiam sanitatis, & hujus vitij auctor fuit in lege veteri, prout de utroque habetur in cap. *Quæst. 1. qu. 1.*

8. De jure naturali similiter patet, quia vendere gratiam, & dona supernaturalia Spiritus sancti naturaliter habet plurimas inordinationes, & deformitates inseparabiliter annexas; tum ex parte Dei, cui atrox injuria inferretur, ut in cap.

10 cap. *Eos, l. qu. 1.* ubi dicitur (Tolerabilior est impropria hæresis Macedonij, & sequacium, quam simonia. Illi enim servum Dei Patris, Filij Spiritum sanctum esse delirando fatentur; simoniaci verò eundem Spiritum sanctum efficiunt suum servum) Tum ex parte rei, quæ venditur, quæ eum longe sit excellentior omni precio temporali, cap. *Illud, & cap. Solita, de maior. & obediens.* iniquè emitur, & venditur. Et huic præcipuo fundamento innuitur sententia damnationis Simonis, quia existimavit donum Dei pecunia possideri, ut per Turrecrem. in c. *Presbyter, num. 13. l. quæst. 1.* Quæ ratione utitur Hormisda Papa in *Epist. ad Episcopos Hispania.* Tum denique ex parte ejus, qui vendit, qui cum non sit dominus rei spiritualis, sed dispensator, ut *1. ad Corinth. 4. c. Fraternitatem, de donat. cap. Videntes, 12. quæst. 1.* non potest illam licite vendere, ut *l. 1. c. De usucap. pro empri.* Quas deformitates, & alias complures ponunt Theologi in *4. dist. 25. S. Thomas in 2. 2. quæst. 100. art. 1. Sot. lib. 9. de iust. & iur. quæst. 9. art. 1. & ex Canonibus Archid. in c. ult. l. quæst. 7.* Et in hoc primo membro conveniunt glossæ prælegatæ, & unanimiter Doctores tam Theologi, quam Canonista.

11. Secundum verò distinctionis membrum, id est quædam esse simoniaca quia prohibita, pendet ex duabus inspectionibus. Prima est an Ecclesia potuerit ex sua prohibitione simonia vitium inducere in his, quæ ex sui natura non sunt simoniaca. Secunda est, An re ipsa in aliquo casu constituerit ut simoniacum esset, quod prius non erat.

Quoad primam inspectionem dicendum est Ecclesiam potuisse inducere hoc vitium etiam in his, quæ ex sui natura non sunt simoniaca, & ita efficiere aliquid simoniacum, quia prohibi-

12 tum. Quod satis probatur exemplo: nam clarum est ex Constitutione Ecclesie posse nunc prohiberi aliquem gradum consanguinitatis, vel affinitatis, qui antea non sit prohibitus, *Clem. eos, de consangu. & affinit.* Hoc autem dato si quis copularer carnaliter cum consanguinea in gradu noviter prohibito, procul dubio non tantum peccaret peccato luxurie, & peccato inobedientie, sed etiam peccato incestus, cap. *De incestu, 35. quæst. 3.* non faceret ante

13 prohibitionem, cum incestus sit abusus Mulierum consanguinitate, vel affinitate junctarum, quæ uxores simpliciter esse non possunt, ut per D. Thomam in *4. dist. 41. quæst. 1. art. 4.* & in *2. 2. quæst. 154. art. 1.* & patet in cap. *Lex illa, §. Cum ergo, vers. Incestus est, 26. quæst. 1.* Potest enim Ecclesia efficere, ut carnalis copula sit licita, vel illicita secundum diversa tempora in diversis gradibus consanguinitatis, vel affinitatis, ut in cap. *Non debet, de consangu. & affinit.*

14 quia ut inquit S. Thomas apud Turrecrem. & Præpos. *loci citati.* (Sicut officia humana legibus humanis determinantur; ita contra, & officia spiritualia lege Ecclesie.) Hæc ille. Et ad idem propositum in *2. 2. quæst. 154. art. 9. ad tertiam.* docet personas, quæ non conjugantur secundum seipsas, sed per ordinem ad parentes, non habere ex se ipsi indecentiam, sed variari circa decentiam, vel indecentiam secundum consuetudinem, & legem humanam, vel divi-

Prosp. Fagn. in 2. part. primi Decretal.

nam. Non igitur mirum si in officiis Ecclesiasticis ex prohibitione juris fiat aliqua mutatio, cap. *Mirum, de serv. non ordina. cap. Cum olim, de cleric. coniug.* ut quod non erat prius, sit modo simoniacum. Sicut ex prohibitione juris constituitur aliqua species peccati, quæ talis non erat ante prohibitionem. Quæ assertio clarè etiam patet ex responsionibus ad argumenta Durandi, de quibus infra num. 22.

15 Quoad secundam inspectionem similiter dicendum est Ecclesiam in aliquibus re ipsa statuisse, ut simoniacum esset, quod prius non erat. Quod probatur rationibus, & auctoritatibus inferius adductis in *2. & 3. quæstione*: nam eadem fundamenta quæ probant simoniam in beneficiis esse prohibitam ex Constitutione Ecclesie tantum; & idè auctoritate Papæ hoc vitium purgari posse, æqualiter probant quædam esse simoniaca quia prohibita. Species enim necessariò inferretur genus, licet non comprehendat, c. *Panale, 14. quæst. 5. cap. Auditus, de prescript. cap. 2. de Capell. Monach. l. Si quid eorum, §. Inter empirium, ff. De lega. 3. novab. Bart. in l. 2. §. Doli mali, ff. De vi bonor. raptor. Nunc verò satis erit afferre aliquod exempla simoniae jure tantum positivo inhibite, primum desumitur ex cap. *Salvator, l. quæst. 3.* ubi Urbanus Papa prohibet ne vendatur officium Oeconomi Ecclesie, aut Sacriste, aut Protectoris, adducens Concilium Chalcedonense. Hæc enim officia vendere non est contra jus divinum, aut naturale, quoniam nec personæ hujusmodi, aut res sunt per se sacre; nec eas Ecclesia facit sacras, sicut per consecrationem facit Sacerdotes, Temples, & vasa.*

Et ita tenet glossa ibi in ver. *Judicem*, ubi post Hugon. concludit vendere, vel emere hujusmodi officia, & administrationes esse simoniacum quia prohibitum, non idè prohibitum, quia fuit ante simoniacum, & sequitur Hostien. in d. cap. *Ex parte, il primo, num. 5. vers. Quædam verò, de offic. deleg. & Sot. lib. 9. de iust. & iur. in præleg. quæst. 5. art. 2. col. 5. vers. Sed inter-*

16 rogando urges. Aliud exemplum est in permutationibus beneficiorum, vel in resignatione præbendæ cum pacto solvendi pensionem sine autoritate Papæ, aut non reservato illius beneficii: hoc enim non est in se simoniacum, nisi quia prohibitum, cap. *Quæstium, juncta gloss. de ver. permutat. cap. Sicut univo, de excess. Prelat. & cap. Prohibemus, de cens. & tenet Sotus ubi supra.* Ratio est quia permutare spirituale pro spirituali, præsertim si tale sit jure positivo tantum, non est contra jus divinum. Quod ex eo vel maxime deprehenditur, quod si hoc esset jure divino prohibitum, non posset, Papa super his permutationibus, & reservationibus autoritatem impertiri, & simoniae vitium purgare, sicut illius autoritas non purgat vitium simoniae in venditione Sacramentorum, ut arguit Dec. in cap. *Ex parte, il primo, num. 25. de offic. deleg. & tamen Ecclesia passim admittit hujusmodi permutationes, & reservationes, ut in d. c. Quæstium, in cap. 1. de ver. permut. lib. 6. & cap. Nisi essent, infra de praben. & notat DD. in c. Constitutus, de relig. domib. Et valere in his partium conventiones, & pacta super modo, quem cupiunt superiorem tenere in hujusmodi permutationibus quoad pensiones, dummodo non*

pacifcantur independenter à Superioris voluntate, probavit ex Theologis Adrian. quodl. 9. ad quintum principale, Sylvest. in ver. Permutatio. *secundo*, nu. 5. Sot. lib. 9. de iust. & iur. q. 1. art. 2. col. 6. vers. *Secundo id confirmatur*, & Gregor. de Valen. tom. 3. *disput. 6. quest. 16. punct. 3.* Et contrariam opinionem Host. & Joann. Andr. uti periculosam, & falsam refellit Abb. in dict. cap. *Quis situm*, nu. 10. de ver. permut. & Sylvest. loco cit. Est enim periculosa, quia pauci sunt, qui prius ad invicem non habeant tractatum; alioquin partes nunquam convenirent de permutatione coram Superiore, nisi à casu. Est etiam à falla, quia tractatus non includit deliberatum consensum, cap. *Tua*, de his que fi. à Pralat. & melius in cap. *fin. de his que fi. à maior. part. Capit. & not. Abb. in cap. Cum unversorum*, 2. nu. 2. de ver. permut. Imò partes non solum tractare possunt, sed etiam concludere sub expressa conditione, & reservatione, si Superiori placuerit; quia talis conclusio non est conclusio, cum suspendatur usque ad superioris consensum, ut tenet Sylvest. ibid. Sot. & Gregor. de Valen. loco citatis.

Aliud quoque exemplum simoniarum iure Ecclesiastico tantum prohibita ponit Abb. in c. *Extr. pando*, §. *Qui vero*, nu. 55. de *praben.* videlicet in beneficiis, quorum executio non concernit divinam, sed administrationem temporalium dumtaxat, puta in Hospitalibus, quia hoc non est vendere donum Dei; sed dicitur simoniacum quia prohibetur ab Ecclesia, ut ibi per eum. Quod tamen intellige ut dicam infra nu. 177. Etm his exemplis, ac si quæ sint consimilia, satis salvari potest prædicta distinctio glossarum.

22 Non obstant objecta Durandi, de quibus supra, nu. 3.

Ad primum enim respondetur negando assumptum. Imò enim transgressio illa aliud peccatum constituit, quam inobedientia, quia in omni virtute medium conjecturatur non solum ex his, quæ per se incidunt, sed etiam quæ per accidens. Unde primi Parentes cum cibum vegetum comederunt, peccatum commiserunt non solum inobedientia, sed etiam gula. Et ita hoc primum Durandi objectum solvit post Palud. in 4. Turrecrem. in d. cap. *Latorum*, n. 5. vers. *His habitis*, & post eum Præpos. ibidem, nu. 12. in fine. 1. qu. 1. Et probatur exemplo incestus, de quo supra, nu. 12.

Deinde respondet ad objectum suum idemmet Durand. qui postquam improbat supra dictam distinctionem; quia tamen, inquit, prædicta distinctio ponitur in iure, ne videatur totaliter reprobari dictum Juristarum, potest sic exponi videlicet, illud quod non est simoniacum de se, est simoniacum quoad prohibitionem, non quidem quoad culpam; quia illud, ut ipse ait, non potest esse culpa simoniarum, sed quoad penam, quia faciens contra talem prohibitionem juris eadem pena punitur ac si esset vere simoniacus. Contingit autem quandoque ut illa peccata simili nomine censeantur, quæ simili pena puniuntur. Faciunt quæ habentur in l. *Si quis servo*, C. de furt. & in l. 1. ff. ad l. *Cornel. de fals.*

24 Tertiò loco responderi potest simoniacum ex prohibitione Ecclesiæ, licet non sit proprie

rale, posse tamen appellari simoniacum similitudinariè ad eum planè modum, quo simonia dicitur hæresis in cap. *Presbyter*, in c. *Quis situm*, & in c. *Quis studeat*, 1. quest. 1. quæ tamen non est hæresis proprie, si habet error intellectus, sed per quandam similitudinem ut post Alexan. de Ales, Alber. Magn. Divum Thomam, & D. Bonavent. declarat Turrecrem. in d. cap. *Presbyter*, nu. 3. vers. *Secunda conclusio*. Simoniacus enim talia operatur, ac si æstimaret dona Spiritus sancti posse pecunia possideri. Ceterum hæc duæ ultimæ solutiones videntur destruere distinctionem Juristarum. Unde non videntur recedendum à prima, cui etiam magis adherent Turrecrem. & Præpos. in d. c. *Latorum*.

25 Ad secundum responderet secundum Petr. de Palude apud Turrecrem. & Præpos. ubi sup. est prohibitio juris non mutat naturas rerum; mutare tamen secundum rationem, ad hoc l. 1. ff. *De usufr. eorum rerum*, que usu consunt. Quædam enim dicuntur spiritualia ex sola iuris, vel hominis ordinatione, sicut omnia, quæ ex consecratione Ecclesiastica dicuntur sacra, ut Galices, & alia hujusmodi. Quidquid autem non habet sanctitatem, vel spiritualitatem, nisi ex statuto Ecclesiæ, potest per Papam fieri non sanctum, vel spirituale. Quod tenent etiam Dyn. & Jo. Andr. in reg. *Senel Deo*, de reg. iur. lib. 6. per textum in l. *Continuus*, §. *penult. ff. De verbis. obligatio*. Et sic sine labe simoniarum poterit emi, vel vendi amota illa spiritualitate. Præterea brevius responderi potest, quamvis prohibitio juris non mutat naturas rerum; tamen inducere novam speciem in actu peccati, ut in exemplo incestus de quo supra n. 12. Conferret quod hic notat glossa nostra in ver. *Illius passionis*, videlicet, Papa facit jus de eo, quod non est jus, cap. *Hoc quippe*, 3. qu. 6. & naturam rei immutare potest, ut l. 1. c. *De re uxoris. adion.* & ita simoniacum facere quod non erat prius. Consimilis glossa est in cap. *Quanto*, in ver. *Veri Dei*, de *transf. Episc.* in Extravag. *Execrabilis*, in ver. *Vacare decernimus*, de *praben.*

26 Ecce, & alia hujusmodi. Quidquid autem non habet sanctitatem, vel spiritualitatem, nisi ex statuto Ecclesiæ, potest per Papam fieri non sanctum, vel spirituale. Quod tenent etiam Dyn. & Jo. Andr. in reg. *Senel Deo*, de reg. iur. lib. 6. per textum in l. *Continuus*, §. *penult. ff. De verbis. obligatio*. Et sic sine labe simoniarum poterit emi, vel vendi amota illa spiritualitate. Præterea brevius responderi potest, quamvis prohibitio juris non mutat naturas rerum; tamen inducere novam speciem in actu peccati, ut in exemplo incestus de quo supra n. 12. Conferret quod hic notat glossa nostra in ver. *Illius passionis*, videlicet, Papa facit jus de eo, quod non est jus, cap. *Hoc quippe*, 3. qu. 6. & naturam rei immutare potest, ut l. 1. c. *De re uxoris. adion.* & ita simoniacum facere quod non erat prius. Consimilis glossa est in cap. *Quanto*, in ver. *Veri Dei*, de *transf. Episc.* in Extravag. *Execrabilis*, in ver. *Vacare decernimus*, de *praben.*

27 Ad tertium responderet idem Petr. de Palude, & alij prælegari negando minorem. Imò enim qui comedit pluries in diebus jejuniis non solum peccat peccato inobedientia, sed etiam peccato intemperantia, sive gula, quia sobrietas attendit medium non solum pensatis circumstantiis, quæ sæpè occurrunt; sed etiam quæ tunc accidunt, quando agendum est, & sequitur Sot. lib. 9. de iust. & iur. qu. 1. art. 2. col. 6. vers. *Vnde ad primum Durandi argumentum*, ubi ait Ecclesiam dum abstinentiam quadragesimalem indicit, jejunium illud constituens in virtute abstinentia; & ideo non solum ille contra obedientiam peccaret, qui jejunium ex contemptu frangeret; verum & ille contra abstinentiam, qui non ex contemptu, sed præ gula id faceret. Unde eodem modo Ecclesiæ potest aliquem actum in vitio simoniarum constituere.

28 Ad quartum similiter respondet Paludan. & post eum Turrecrem. & ubi supra Præpos. negando minorem. Ajunt enim mendacium jococolum præcepto addito non solum esse peccatum inobedientia, sed etiam linguæ. Aliquando enim est duplex deformitas in peccato; sed una non est nisi alia supposita. Sicut surripere

rem alienam in Ecclesia est duplex peccatum, scilicet furti, & sacrilegij, & tamen nisi fuisset furtum, non esset sacrilegium; quia accipere rem sacram in Ecclesia nullum est peccatum. Ita ubi loqui non est peccatum; si sit prohibitum, non solum est peccatum inobedientia, sed etiam linguæ, licet non sit linguæ, nisi præsupposita inobedientia.

rem alienam in Ecclesia est duplex peccatum, scilicet furti, & sacrilegij, & tamen nisi fuisset furtum, non esset sacrilegium; quia accipere rem sacram in Ecclesia nullum est peccatum. Ita ubi loqui non est peccatum; si sit prohibitum, non solum est peccatum inobedientia, sed etiam linguæ, licet non sit linguæ, nisi præsupposita inobedientia.

20 Secundò principaliter QUERO. An accipere pecuniam pro collatione beneficii sit simoniacum de jure divino, an verò ex Constitutione Ecclesiæ tantum; & sic an vendere titulum beneficii sit prohibitum, quia simoniacum, an è converso.

Pro solutione tres articuli sunt distinguendi. Primus est quid juris sit in beneficiis, quibus annexa est executio Ordinis, seu potestas clavium. Secundus quid dicendum in Canonicis, & alijs beneficiis simplicibus. Tertius quid in Hospitalibus, quorum executio non concernit divina, sed administrationem temporalium dumtaxat.

31 Quoad primum articulum, communis conclusio est vendere titulum beneficii, cui sit annexa executio Ordinis, seu potestas clavium, esse in se simoniacum, & jure divino prohibitum. Et ita concludit Abb. in c. *Extr. pando*, §. *Qui vero*, nu. 53. de *praben.* & de communi opinione testantur in cap. 1. de *simonia* Joan. de Anan. *post. nu. 7.* & Felix, nu. 2. & Julius Clarus in *pract. crim. in §. Simonia*, nu. 5. vers. *Quero etiam*, & sequitur Rodoa. in *tract. de simonia*, par. 1. cap. 22. nu. 8. quiddam contra scripserit Cardinal. Jacob. de Concilio lib. 4. art. 4. an in Papam cadit simonia. Et in hoc concordēs esse tam sacre Theologiæ professores, quam Canonum interpretes, affirmat Thomas Campes. in d. *tractatu*, An Papa labem simoniarum incurere possit in *princ.* Probatur hæc conclusio, quia per titulum consimilium beneficiorum non tantum conferuntur bona temporalia, sed etiam executio Ordinis, & clavium. In ordinatione enim datur potestas clavium in habitu. Et ita procedit decretum Concilij Tridentini in cap. 15. in *princ. sess. 23.* ubi Presbyteri dicuntur in sua ordinatione à peccatis absolvendi potestatem accipere. Sed non in actu. In institutione verò, seu collatione beneficii Curati tribuitur executio illius potestatis. Textus est apertus in cap. *Generaliter*, §. *Ecclesiæ sufficienter*, & in cap. *seq. 16. qu. 1.* & constat ex dict. cap. 15. in *vers. Nisi aut Parochiale beneficium*. Hæc autem executio est annexa Sacramento Ordinis. Ergo vendens executionem Ordinis, censetur vendere ipsum Ordinem & donum Dei, ut clarè probatur in cap. 1. q. 3. Vbi Pascalis Papa. Si quis objecerit non consecrationes emi, sed res ipsas, quæ ex consecratione proveniunt; pœnitentia desuper probatur; nam cum corporalis Ecclesiæ, aut Episcopus, aut Abbas, tale aliquid sine rebus corporalibus in nullo proficiat; sicut nec anima sine corpore corporaliter vivit; quisquis horum alterum vendit, sine quo nec alterum provenit, neutrum invenditur derelinquit, ubi glossa exponit verba illa, Episcopus aut Abbas, id est dignitas Episcopalis, & Abbatialis, et concordat textus in cap. *Salvator*, in

32 *simonia*, par. 1. cap. 22. nu. 8. quiddam contra scripserit Cardinal. Jacob. de Concilio lib. 4. art. 4. an in Papam cadit simonia. Et in hoc concordēs esse tam sacre Theologiæ professores, quam Canonum interpretes, affirmat Thomas Campes. in d. *tractatu*, An Papa labem simoniarum incurere possit in *princ.* Probatur hæc conclusio, quia per titulum consimilium beneficiorum non tantum conferuntur bona temporalia, sed etiam executio Ordinis, & clavium. In ordinatione enim datur potestas clavium in habitu. Et ita procedit decretum Concilij Tridentini in cap. 15. in *princ. sess. 23.* ubi Presbyteri dicuntur in sua ordinatione à peccatis absolvendi potestatem accipere. Sed non in actu. In institutione verò, seu collatione beneficii Curati tribuitur executio illius potestatis. Textus est apertus in cap. *Generaliter*, §. *Ecclesiæ sufficienter*, & in cap. *seq. 16. qu. 1.* & constat ex dict. cap. 15. in *vers. Nisi aut Parochiale beneficium*. Hæc autem executio est annexa Sacramento Ordinis. Ergo vendens executionem Ordinis, censetur vendere ipsum Ordinem & donum Dei, ut clarè probatur in cap. 1. q. 3. Vbi Pascalis Papa. Si quis objecerit non consecrationes emi, sed res ipsas, quæ ex consecratione proveniunt; pœnitentia desuper probatur; nam cum corporalis Ecclesiæ, aut Episcopus, aut Abbas, tale aliquid sine rebus corporalibus in nullo proficiat; sicut nec anima sine corpore corporaliter vivit; quisquis horum alterum vendit, sine quo nec alterum provenit, neutrum invenditur derelinquit, ubi glossa exponit verba illa, Episcopus aut Abbas, id est dignitas Episcopalis, & Abbatialis, et concordat textus in cap. *Salvator*, in

33 *simonia*, par. 1. cap. 22. nu. 8. quiddam contra scripserit Cardinal. Jacob. de Concilio lib. 4. art. 4. an in Papam cadit simonia. Et in hoc concordēs esse tam sacre Theologiæ professores, quam Canonum interpretes, affirmat Thomas Campes. in d. *tractatu*, An Papa labem simoniarum incurere possit in *princ.* Probatur hæc conclusio, quia per titulum consimilium beneficiorum non tantum conferuntur bona temporalia, sed etiam executio Ordinis, & clavium. In ordinatione enim datur potestas clavium in habitu. Et ita procedit decretum Concilij Tridentini in cap. 15. in *princ. sess. 23.* ubi Presbyteri dicuntur in sua ordinatione à peccatis absolvendi potestatem accipere. Sed non in actu. In institutione verò, seu collatione beneficii Curati tribuitur executio illius potestatis. Textus est apertus in cap. *Generaliter*, §. *Ecclesiæ sufficienter*, & in cap. *seq. 16. qu. 1.* & constat ex dict. cap. 15. in *vers. Nisi aut Parochiale beneficium*. Hæc autem executio est annexa Sacramento Ordinis. Ergo vendens executionem Ordinis, censetur vendere ipsum Ordinem & donum Dei, ut clarè probatur in cap. 1. q. 3. Vbi Pascalis Papa. Si quis objecerit non consecrationes emi, sed res ipsas, quæ ex consecratione proveniunt; pœnitentia desuper probatur; nam cum corporalis Ecclesiæ, aut Episcopus, aut Abbas, tale aliquid sine rebus corporalibus in nullo proficiat; sicut nec anima sine corpore corporaliter vivit; quisquis horum alterum vendit, sine quo nec alterum provenit, neutrum invenditur derelinquit, ubi glossa exponit verba illa, Episcopus aut Abbas, id est dignitas Episcopalis, & Abbatialis, et concordat textus in cap. *Salvator*, in

34 *simonia*, par. 1. cap. 22. nu. 8. quiddam contra scripserit Cardinal. Jacob. de Concilio lib. 4. art. 4. an in Papam cadit simonia. Et in hoc concordēs esse tam sacre Theologiæ professores, quam Canonum interpretes, affirmat Thomas Campes. in d. *tractatu*, An Papa labem simoniarum incurere possit in *princ.* Probatur hæc conclusio, quia per titulum consimilium beneficiorum non tantum conferuntur bona temporalia, sed etiam executio Ordinis, & clavium. In ordinatione enim datur potestas clavium in habitu. Et ita procedit decretum Concilij Tridentini in cap. 15. in *princ. sess. 23.* ubi Presbyteri dicuntur in sua ordinatione à peccatis absolvendi potestatem accipere. Sed non in actu. In institutione verò, seu collatione beneficii Curati tribuitur executio illius potestatis. Textus est apertus in cap. *Generaliter*, §. *Ecclesiæ sufficienter*, & in cap. *seq. 16. qu. 1.* & constat ex dict. cap. 15. in *vers. Nisi aut Parochiale beneficium*. Hæc autem executio est annexa Sacramento Ordinis. Ergo vendens executionem Ordinis, censetur vendere ipsum Ordinem & donum Dei, ut clarè probatur in cap. 1. q. 3. Vbi Pascalis Papa. Si quis objecerit non consecrationes emi, sed res ipsas, quæ ex consecratione proveniunt; pœnitentia desuper probatur; nam cum corporalis Ecclesiæ, aut Episcopus, aut Abbas, tale aliquid sine rebus corporalibus in nullo proficiat; sicut nec anima sine corpore corporaliter vivit; quisquis horum alterum vendit, sine quo nec alterum provenit, neutrum invenditur derelinquit, ubi glossa exponit verba illa, Episcopus aut Abbas, id est dignitas Episcopalis, & Abbatialis, et concordat textus in cap. *Salvator*, in

mediatè sequen. Quomobrem dum quis vendit Ordinis executionem, quæ non provenit sine Ordine, ipsum Ordinem vendere intelligitur. Quod tenet glossa. *fin. in cap. Licet*, de *penis*, ubi cum textus damnet abusum quorundam Archidiaconorum, qui à Vicariis pecunias exigebant ut sibi permitterent in ecclesia celebrare, & sic potestatem Ordinis exequi; glossa inquit; hoc erat simoniacum, cum Ordo sit Sacramentum, cui adhæret executio. Si ergo unum vendunt, & reliquum, & allegat præcitata jura, & illam glossam ad hoc reputat singularem Abb. in dict. §. *Qui vero*, eod. nu. 53. Item dum venditur Ordinis executio, videtur vendi donum Dei, & non ecclesiæ. Ad hoc c. *Verbum*, de *penis*, *dist. 1.* Unde Ordinis executio dicitur Ordinis perfectio in c. *Qui possessionem*, 1. qu. 1. Sed vendere ipsum Ordinem, seu donum Dei proculdubio est prohibitum, quia simoniacum, & damnatum in novo, & veteri Testamento, ut c. *Qui studeat*, 1. qu. 1. & c. *Vendentes*, cum multis leg. 1. qu. 3. & patet ex dictis supra nu. 7. Ergo & vendere Ordinis executionem, & consequenter beneficium Curatum, in cuius collocactione confertur Ordinis executio. Et hæc conclusionem esse claram dicit Præpos. in cap. *Latorum*, n. 16. 1. qu. 1. De Curatis, inquit, & dignitatibus, clarum est, quod vendere talia de se est simoniacum, & jure divino prohibitum; & sic est prohibitum quia simoniacum; nam cum versetur principaliter circa clavium executionem, & Sacramentorum ministracionem c. *cum sit*, de *et. & qualis*, cap. *Licet canon*, de *elect. lib. 6. c. Cum ad Ecclesiarum*, & c. *Si sacerdos*, de *offic. ordin. cap. Cum contingat*, de *foro competen.* clarum est, quod collatio talium transtert executionem spiritualium, & ad hoc fit collatio. Ergo si vendantur tales collationes, cum talia beneficia multipliciter habent annexa dona gratiæ Spiritus sancti, dicitur prohibitum quia simoniacum. Et infra nu. 177. vers. *Secundo probatur*, dicit de se simoniacum esse vendere Sacramenta, vel principaliter, vel per connexionem, ut in beneficiis Curatis, quæ spiritualia dici possunt, quia propter præcitata Ecclesiæ exercendas sunt instituta, & sunt curæ animarum connexa, & illud est principale verè, temporalitas est accessoria quasi dos ad matrimonium.

36 Sed advertitur prædictam conclusionem Joann. de Anan. in c. 1. n. 7. vers. *Sed contra*, de *simonia*, insurgit duobus fundamentis. Primum est, quia textus in d. c. *Si quis objecerit*, 1. qu. 3. procedit in his connexis, quorum unum sine altero stare non potest. At potestas Clavium etiam in actu potest esse sine beneficio, ut patet in ordinato ad titulum patrimonij, qui de licentia Parochialis Presbyteri potest à peccatis absolvere, ut in c. *Omnia infra de penitent. & remiss.* Et in Prædicatoribus, & Minoribus, qui similiter potestatem habet ligandi, & solvendi, licet sint ordinati ad titulum pauperatis, ut in Clem. *Dudum*, de *sepult.*

37 Verum hæc prima ratio inchoatio non concludit, quia et si potestas Clavium in actu possit esse sine beneficio curato, ut in exemplis Joan. de Anan. tamen beneficium curatum esse non potest sine potestate clavium. Unde cum hæc potestatem necessariò habeat annexam, & sine illa stare non possit, consequens est ut in venditione

beneficij parochialis censetur vendita etiam potestas Clavium, juxta textum in d. c. *Si quis obierit*, & in c. *sequen.* quod est prohibitum jure divino.

38 Alterum fundamentum est, quia sicut concessio facta ab Episcopo omnis juris, quod habebat in Monasterio pro annua pensione octo denariorum non est simoniaca, quamvis in illo jure sit connexitas spiritualitatis, & temporalitatis, ut est textus in c. *constitutis*, de *rely. domib.* quia nimirum pecunia censetur data pro temporali, non pro spirituali, ut ibi per Doctores: ita quamvis in collocatione beneficij sit connexa executio Ordinis, seu potestas clavium; tamen pecunia non videtur data pro ipsa executione Ordinis, ut res potius valeat, quam pereat. Ita Joan. de Anan. cui adscriptur Dec. in c. *Ex parte*, il primo, n. 27. de *offic. deleg.*

Sed hoc argumentum Joan. de Anan. nimis probat, quia concludit, ut sicut concessio illius juris facta auctoritate Episcopi pro pecunia non fuit simoniaca; ita non sit simoniaca collatio beneficij facta pro pecunia Episcopi auctoritate; quod tamen est falsum, & contra omnia jura, ut hic, in c. *Si quis Episcopus*, & c. *Questum*, c. *Ex multis*, & c. *Si quis datur*, l. 9. 3. cum sexcentis similibus. Ac præterea conclusio Joan. de Anan. est extra terminos præsentis questionis; quia hic non requiritur an sit simonia accipere pecuniam pro collatione beneficij curati; hoc enim supponitur tanquam indubitatum; sed quaritur an sit simonia jure divino prohibita. Ad quod nihil facit textus in d. c. *Constitutis*. Præterquam quod ibi pensio non fuit imposita ex pacto, sed liberaliter data, ut ibi intelligunt Doctores. Et ita ad illum textum respondet Felin. in d. c. l. n. 2. vers. *Sed contra istam conclusionem*; de *simonia*: & Andreas Barbatia relatus à Decio loco citato.

Concludendum est igitur in hoc primo articulo vendere titulum beneficij hujus generis esse prohibitum quia simoniacum, prout de Episcopatus sunt jura clara in c. *Si quis neque*, & in c. *Reperitur*, l. 9. 2.

39 Quoad secundum articulum, longè major est difficultas: nam plerique ex Canonistis sentire videntur vendere titulum Canonicatus, vel alterius beneficij cui non sit annexa executio Ordinis, seu potestas Clavium, non esse simoniam lege divina damnatam, sed constitutione Ecclesie dumtaxat: & hanc differentiam inter beneficia hanc potestatem annexam habentia, non habentia, constituit Abb. in cap. 1. num. 6. de *simon.* & in dict. cap. *Extirpanda* §. *Qui vero* num. 53, 55. & 58. de *preben.* Et est communis distinctio, ut testatur Joan. de Anan. & Felin. & Clar. locis supracitatis, num. 31. Nititur autem hæc opinio ferè ipsam fundamentis, quæ in sequenti quaestione adducuntur ad probandum Papam posse accipere pecuniam pro collatione Canonicatus, vel alterius beneficij simplicis sine laba simonia; eadem enim concludunt hoc non esse prohibitum quia simoniacum, sed simoniacum quia prohibitum.

Sed in oppositum adducto quinque textus, qui, nisi fallor, irrefragabiliter probant accipere, vel dare pecuniam pro collatione Canonicatus, vel consimilis beneficij esse lege divina damnatum,

40 Primus textus est in c. *Ex multis*, l. 9. 3. qui est Alexandri II. ubi habetur: [Chalcedonense Concilium unum ex principalibus simili pena condemnat eos, qui Ecclesie beneficium interventus pecunie acquirunt, & eos qui sacram manus impositionem, per quam Spiritus sanctus confertur, mercari dignoscuntur; & utroque casu auctoritate inextinguibili illos à beneficio, istos à sacro Ordine jubet expelli. Unde humani generis Redemptor omnes ementes, & vendentes de templo ejiciens, Cathedras vendentium columbas evertit, Nummulariorum effudit, & præcepti sui auctoritate denuncians, & dicens: Nolite facere Domum Patris mei Domum negotiationis.] Et paulo post subiicit textus: (Sicut per Columbarum venditores designantur qui lacram manus impositionem vendere conantur; sic per nummularios Ecclesiastici beneficij venditores denotantur, qui Domum Dei, Evangelico teste, speluncam latronum faciunt:) & tandem concludit: (Quod si aliquis divinorum præceptorum, & Animarum salutis immemor præteritum beneficium Ecclesie iniqua cupiditate ductus, vendere, vel temerario anu præsumpserit; gradus sui periculo eum lubiacere decernimus, & insuper terribili anathematis mucrone professus, nisi resipuerit, ab Ecclesia Dei, quam læsit, modis omnibus abscindatur.] Hæc ibi.

41 Pondera diligenter hunc Canonem, quia non restringit sed beneficia, quibus annexa est potestas clavium; sed loquitur de beneficio indelicite: ibi, qui Ecclesie beneficium, Et in specie de Canonicatibus, & præbendis, ut patet in littera paulo post medium ibi, Ecclesie beneficium, quod quidam Canonicam, vel præbendam vocant. Neque enim tunc temporis Canonicatus, & præbende habebant annexum ministerium Altaris; cum Alexander II. Author illius Canonis electus fuerit Romanus Pontifex anno Christi 1061. Decretum verò de sacris Ordinibus per Canonicos suscipiendos editum fuerit in Concilio Viennensi post annos ducentos, & quinquaginta sub Clemente V. ut in Clem. *Vt ij.* de *at.* & *qualit.* & *Hoff* in c. *Extirpanda*, §. *Qui vero*, de *preben.* desideraverit illud decretum fieri, arg. cap. *Episcopus*, & cap. *Invenimus*, de *consecr. distin.* 1. & c. *Satis evidenter*, 96. *distin.* ut notat gloss. in *prin.* d. Clem. *Vt ij.* Decretum verò de annexione sacrorum Ordinum Canonicatibus, & portionibus Cathedralium Ecclesiarum, primò editum fuit à Concilio Tridentino in cap. 12. vers. *Neminem*, *sess.* 24. ponderando dictionem, deinceps, per quam patet illam fuisse novam Constitutionem, ut notat glossa in Clem. *Es* in *ver.* *Deinceps*, de *regular.* Unde jure veteri Canonici non tenebantur sacros Ordines suscipere, sicut etiam advertit Præpos. in c. *Latorum*, num. 17. l. 9. 1. loquitur ergo prædictus Canon de beneficiis non habentibus annexum ministerium altaris, seu clavium, & tamen tripliciter decidit simoniam in his beneficiis esse prohibitam jure divino. Primò dum juxta distinctionem Chalcedonensis Concilij dixit diffinitè damnari simoniacos, qui interventus pecunie prædicta beneficia acquirunt, & simoniacos, qui lacram manus impositionem, & Spiritum sanctum mereantur, quos jure divino damnari nemo ambigit, ut patet ex dictis supra

num. 7. Secundo dum decidit hujusmodi venditores sub nomine Nummulariorum damnari in lege Evangelica auctoritate præceptorum Christi, ex eo quod faciunt domum Dei speluncam latronum. Tertio dum discretis verbis ait prædictorum beneficiorum venditores, & emptores esse divinorum præceptorum immemores, seu contemptores. Unde hic textus ita ponderatus apertissime convincit simoniam esse prohibitam lege divina etiam in beneficiis non habentibus annexam Ordinis executionem, seu potestatem clavium. Nec refert quod præpos. in cap. *Latorum*, num. 30. vers. *Nec obstat*, l. 9. 1. ut evitet illius dispositionem, dicat locum Evangelij alias etiam interpretationes admittere. Quandoquidem interpretatio, quam ibi facit Alexander II. est necessaria cum princeps Ecclesie, & Christi Vicarius possit Evangelium autoritative exponere, & declarare, c. *Quoties*, 24. q. 1. can. *Præceptis*, 12. *distin.* cap. *Maiores*, de *Baptis.* Extraque. *Cum inter nonnullos*, & in gloss. in *ver.* *Declaramus*, de *verbor. signific.* Aliæ verò expositiones Doctorum sunt probabiles tantum gloss. in cap. 1. in *ver.* *Interpretatus de postul. Prælat.* dixi latè in c. *Cum venissent de iudic.* Præterea etiam verbis Christi alij quoque sensus à contemplatis; tamen fateri oportet quidquid sub latitudine illius prohibitionis includitur, jure Evangelico prohibitum esse sive sit peccatum simonia, sive alterius speciei. Ac demum multiplicitas aliarum expositionum non excludit auctoritatem interpretationis, quam facit papa in d. cap. *Ex multis*. Unde semper verum erit lege Evangelica damnari vendentes Ecclesiastica beneficia, cum in hunc sensum auctoritatem illam intelligat Romana Ecclesia. Ad hoc Concilium Tridentinum *sess.* 4. de *edit. libror. cap. secundum*.

45 Secundus textus est Urbani II. in cap. *Sabator*, l. 1. *quest.* 3. ubi consultus an vendere Ecclesiasticam rem, id est Ecclesiasticum beneficium, ut ibi explicat gloss. in *ver.* *Ecclesiasticum: sit simoniacum*, ponit determinationem his verbis: (hoc simoniacum esse patenter colligitur ex hoc quod Beatus Apostolus petrus ait Simoni: pecunia tua tecum sit in perditionem, quia existimasti donum Dei pecunia possideri. Donum quippe Dei est Spiritus sanctus, & donum Dei est res ipsi Ecclesie oblata. Et si bene animadvertis, Simon Magus, qui ad fidem sic accessit, non Spiritum sanctum propter spiritum sanctum, quo ipse erat indignus; sed idem quantum in ipso erat emere voluit, ut ex venditione signorum, quæ per eundem fierent, multiplicatam pecuniam lucraretur.] Et paulo infra: (Quisquis igitur res Ecclesiasticas, quæ dona Dei sunt, quoniam à Deo fidelibus, & à fidelibus Deo donantur, quæ ab eodem gratis accipiuntur, & ideo gratis dari debent) propter sua lucra vendit, vel emit; cum eodem Simone donum Dei possideri pecunia existimat, & simoniacus est.] Et inferius per rerum Ecclesiasticarum venditores intelligit eos, qui pecuniam ordinant, seu institunt Archipresbyterum, Archidiaconum, Canonicum, Monachum, vel quemlibet Ecclesiastico mancipatum officio. Et auctoritate Augustini probat prædictos esse venditores, seu emptores Columbarum, id est Spiritus san-

cti. Siquidem qui interventus pecunie instituant Canonicos, & ita vendunt res Ecclesie, seu Ecclesiastica beneficia, incurrunt simoniam Simonis, & dona Dei, & Spiritum sanctum vendunt, quis neget eos incurrere simoniam lege divina damnatam?

47 Tertius textus est in cap. *Si quis datur*, ead. *caus.* & *quest.* ubi Gregorius: [Si quis datur, vel acceptor Dei Ecclesiam, vel Ecclesiastica beneficia (quæ præbendas vocant) sub pecunie interventus susceperit; sive dando emerit, sive accipiendo vendiderit, à Simonis non excluditur perditione] Concordat cap. *Non satis*, de *simonia*, quod est Concilij Turonensis, ubi prohibentur vendi Prioratus, & Capellaniam quælibet Monachorum, vel Clericorum. Et in fine subnectitur: (Quisquis contra hoc decretum attentare præsumpserit, tam ille qui dederit, quam ille qui receperit, vel consenserit, partem se cum Simone non dubitet habiturum.] Et consimilis textus in cap. *seq.* quod est Concilij Lateranensis, ubi damnat consuetudinem recipiendi pecuniam pro Episcopis, vel Abbatibus, aut quibuscuque personis Ecclesiasticis ponendis in sedem, vel presbyteris introducendis in Ecclesiam, & concludit: [quisquis contra hoc venire præsumpserit, portionem cum Giezi se noverit habiturum.] Ergo (ut inquit Turcrem. in cap. *Latorum*, num. 9. vers. *Quinto*, l. 1. *quest.* 1.) nisi talia emere, vel vendere fuisset damnatum lege naturali, vel divina in personis Simonis, & Giezi; quomodo posset esse verum quod ibi dicitur, nisi vendere, vel emere beneficia Ecclesiastica, seu præbendas esset peccatum ejusdem speciei, scilicet simoniae, cum peccatis eorum? Quod si unum similium individuorum est lege divina, vel naturali prohibitum, omnia similia pariter sunt prohibita, quia idem de similibus omnibus judicium, ut in cap. *Inter ceteros*, de *rescript.* & cap. *Inter corporalia*, de *translat. Episcop.* Si autem non sunt ejusdem speciei, quomodo Constitutio papa, vel Concilij posset efficere ut qui non peccavit eodem peccato, vel eadem specie peccati cum Giezi, vel Simone, debeat cum eis magis portionem habere, quam cum homicidis, aut cum eis similem damnationis penam incurrere; cum tamen non similiter cum eis peccaverit? Et tamen dissimilium causarum dissimiles debent esse effectus. Ad hoc cap. *Legi*, 16. *quest.* 1. c. *Sane*, de *renunc.* cap. *Perrenis*, de *fidelijsor.* c. *Maiores*, vers. *Si ad hoc*, de *baptis.* cap. *Cum non deceat*, de *elect. lib. 6.* l. 1. c. *De surr.* l. *Inter stipulamem*, ff. *De verbor. obligat.*

49 Quartus textus est in c. *Ex diligenti*, de *simon.* ubi prælatio homagij, & sic rei temporalis, seu muneris ab obsequio pro beneficio Ecclesiastico obtinendo, judicatur simoniaca, & dicitur esse contraria divinis, & humanis legibus, ubi gloss. in *ver.* *Divinis*, exponit verbum illud, quia, hoc est contra vetus, & novum Testamentum, ut in c. *Qui studeat*, l. 1. *quest.* 1. ubi de Giezi, & Simone. Et quamvis gloss. primo loco ibi ponat aliam solutionem; tamen in illa non persistit, nec videtur bona solutio, ut ibi dixi in 2. *notab.*

50 Quintus textus est in alijs omis, qui pro hac parte induci possent, in cap. *Presbyter*, l. 1. *quest.* 1. ubi imponitur pena Presbytero, qui per pecuniam obtinuit Ecclesiam. Et in fine subjicitur

ratio; quia altare, & decimas, & Spiritum sanctum emere, vel vendere simoniacam hæresim esse, fidelium nullus ignorat, concordat c. Altare, l. quæst. 3. Et quamvis hæc non sit proprie hæresis, si abest error intellectus, ut per Innoc. in cap. Quærit, de simon. & dixi supra num. 24. tamen sacri Canones non appellarent hoc crimen detestabili nomine hæresis, nisi esset lege divina damnatum.

51 Quæ sententia probatur etiam ratione: nam in simplici Canonatu sunt duo, scilicet Officium ad quod aliquis mancipatur, ut in Clem. V. ij. de arat. & qualitat. & beneficium temporale, quod inde percipitur. Beneficium enim datur propter officium ad sustentationem Ministri, cap. fin. de rescript. in c. cap. cum secundum.

52 infra de preben. Illud autem beneficium non est aliud, quam quoddam emolumentum temporale datum a fundatoribus Ecclesiarum, & alijs devotis personis, loco, & officio pro sustentatione Ministri, qui debet in loco officiare, c. Nemo, de consecr. dist. 1. Instituere autem Ministrum pro tali officio, & pro tali loco pertinet ad Prælatum, cuius est iudicare de idoneitate Ministri, cap. 3. de institut. cap. conquere, de offic. ordin. Cardin. in Clem. 1. in 6. quæst. n. 11. de supplen. negl. Prælat. Sed quod institutus recipiat beneficium, non est ex dono Prælati, qui nihil juris habet in beneficio quoad hoc sed ex dono fundatoris, qui tale beneficium dedit Ministro in tali loco, & in tali officio, ut in c. Salvator, l. qu. 3. Et hoc satis innuitur in Authen. sancti. Episcop. §. Si quis Oratorum, collat. 9. ubi expressè dicitur, fundatores Ecclesiarum debere expensas ministrare Clericis, sed Clericos debere institui per Episcopum, & institutos debere observare, hoc est inservire Ecclesijs suis, & adimplere ministerium Ecclesiasticum. Ex quo sic arguitur. Dare spirituale pro temporali est simoniacum, & contra jus naturale, & divinum, ut patet ex dictis à num. 7. Sed vendere Canoniceum est dare spirituale pro temporali, quia ut dictum est Prælatus non dat aliquid beneficium, nisi quia instituit ministrum loco, & officio; quæ quidem institutio est jus merè spirituale, quod ex se vendi non potest. Ergo est in se simoniacum & contra jus naturale, & divinum. Quo argumento utuntur Duran. & Petr. de Palude apud Turrecremat. in cap. Latorem, nu. 8. vers. Tertia ratio, l. quæst. 1.

Præterea hæc sententia alijs etiam rationibus fuleitur, quas adducemus in questione sequenti num. 86. ad probandum Papam vendere non posse titulum Canoniceum, vel Consimilis beneficij sine labe Simoniæ. Eadem namque rationes æquè concludunt hanc speciem simoniæ non esse prohibitam jure tantum positivo, cui Papa non subijcitur, c. Proposuit, de concess. preb. Unde authores ibi allegati num. 72. & 114. sunt etiam pro hac sententia.

53 Tertio principaliter QUÆRO. An papa possit involvi crimine simoniæ. Hæc quæstio gravissima est, & perdifficilis ob multiplices rationes, & auctoritates, quæ utrinque afferuntur. Sed ut clara fecerantur à dubijs, plures casus sunt distinguendi. Aut enim queritur an papa poterit committere simoniam pro papatu adipiscendo. Aut

queritur an possit illam committere post papatum adeptum, & electionem canonicè celebratam.

54 In primo casu manifestum est papam proacquirendo papatu potuisse simoniam committere: textus est apertus est in c. Si quis pecunia, 79. dist. 1. & not. Gemin. in cap. Pro humani, de homicid. lib. 6. & præpos. in c. Latorem, num. 6. l. q. 1. & hodie est expressum in Constitutione Julij II. quæ incipit, Cum tam divino: edita 19. Cal. Februarij 1503. & ita intelligendæ sunt glossæ, quæ dicunt papam posse de crimine simoniæ accusari, ut per præpos. in c. Si Papa, 40. dist. licet hic casus videatur extra terminos quæstionis, quia simoniacè electus non est papa, nec est Apostolicus, sed Apostaticus, ut dicitur in d. c. Si quis, & in præleg. Constitutione Julij II.

In secundo autem casu subdistingue: nam aut queritur an papa canonicè electus possit committere simoniam quoad penas juris positivi; aut an possit illam committere quoad culpam. Quoad penam concludendum est negativè, quia Papa, sicut Imperator non ligatur legibus suis, vel Prædecessorum suorum quoad vim coactivam, ita ut incurrat penas suis Constitutionibus inflictas, l. Princeps, ff. de leg. §. His ita, 25. q. 1. & scripsi latè in c. 1. de Constitutione. Unde fit ut si Papa Clericum percuriam, non incidat in Canonem si quis suadente, 17. q. 4. ut notat gloss. unica, in c. Nulli, infra, de sentent. excomm. & Cardin. in c. Perpendimus, eod. tit. Et ita in terminis simoniæ firmant in c. Latorem 1. qu. 1. Turrecremat. num. 3. & Præpos. num. 7. Sylvest. post Petr. de Palude in ver. Simoniæ, num. 4. vers. Limita etiam. Thomas Compegin d. tractatu, an Papa labem simoniæ incurriere possit, n. 25. Cardin. Jacob. in tract. de Concil. lib. 4. art. 4. dicens idem esse si pæna sint impostæ per decreta Conciliaria, cum Papa sit supra Concilium: & sequitur Redoan. in tract. de simon. par. 1. c. 22. n. 8.

56 Quo verò ad culpam, & peccatum tres casus sunt distinguendi. Primus casus est in his, quæ ex sui natura principaliter sunt simoniacæ, & damnata in novo, aut veteri Testamento, ut vendere gratiam, sacram manus impositionem, & alia id genus. Et pro his si Papa, quod absit, pecuniam reciperet, proculdubio simoniam committeret sicut quilibet alius, & tanto gravius peccaret, quanto præ altitudine dignitatis cæteris omnibus præemineret. Hæc conclusio est, S. Thomæ, Alberti Magni, Ulrici, Durandi, Petri de Palude, Turrecremat. & aliorum, de quibus infra num. 85. Et eam ponit glossa hic in ver. illicitæ pactionis. Item alia glossa, & Doctores supra citati num. 6. vers. Sed his non obstantibus, dum firmant Papam posse involvi crimine simoniæ in his, quæ prohibita sunt, quia simoniacæ. Eandem sequuntur Host. & communiter Doctores in cap. 1. de simoniæ. Et ita in hoc conveniunt Theologi, & Canonistæ, ut tellatur Sylvest. in ver. Simoniæ n. 4. Et ita etiam omnes lateri affirmat Dec. in dicto cap. Ex parte, il primo, num. 26. de offic. deleg.

57 Et clarè probatur, quia quisquis facit contra legem, cui subiectus est, peccat, c. Qui peccat, 23. q. 1. 4.

23. quæst. 4. Sed Papa absque dubio est subiectus legi naturali, & divinæ. Imo illam usque ad animam tueri debet, cap. Sicut quidam, 25. qu. 1. cap. Memor, 24. quæst. 1. & notatur in cap. Sicut, 15. dist. Ergo si contra faciat, peccat, ut in c. Si Papa, 40. dist. Peccatum enim est dictum, vel factum, vel concupitum contra legem æternam, ut dicitur Augustin. lib. 22. contra Faust. c. 24. in princ. & explicat S. Thomas in 1. 2. q. 71. art. 6. & in 2. sentent. dist. 22. art. 2. Sed vendere Sacramenta, & hujusmodi est simonia contra legem naturalem, & divinam, ut in cap. Qui studet, 1. quæst. 1. & ostensum est supra num. 7. & 9. Ergo si Papa contraxerit, proculdubio simoniam committeret.

59 Secundus casus est in his, quæ in se simoniacæ sunt, non quidem principaliter, sed per connexionem, ut vendere beneficia, quibus annexa est Ordinum executio, seu potestas clavium, & in his similiter concludunt ferè omnes Papam posse involvi crimine simoniæ; & de communi opinione testantur Doctores, quos citavimus supra num. 31. Et probatur eodem argumento, de quo in casu proxime præcedenti: nam cum æquè sit prohibitum lege naturali, & divina vendere Sacramenta, ac vendere beneficia, quibus dispensatio Sacramentorum, & potestas clavium annexa est, ut probatum est in præcedenti quæst. num. 32. Consequens est ut sicut Papa simoniacè esset vendere Sacramenta ipsa, ita & etsi venderet huiusmodi beneficia utroque enim casu faceret contra legem naturalem, & divinam.

60 Tertius casus, & quidem valde dubius est in Canoniceibus, & beneficijs simplicibus: nam plerique ex Theologis discrepant à Canonistis, nec Canonistæ conveniunt inter se. Prima sententia est eorum, qui opinantur papam in his beneficijs simoniam non committere. Et ita, licet valde succintè, firmat Cardin. in c. 1. num. 2. de simoniæ, ubi tenet papam posse vendere titulum beneficij sine labe simoniæ, licet subdat; res tamen est mali exempli, & deberet Curia abstinerè, & boni pontifices abstinere, cap. cum ab omni, de vita, & honest. Cleric. & dicit Abb. in cap. Exterpanda, §. qui verò, num. 53. de preben.

61 Non reperisse hanc quæstionem expressè per alium tactam. Sed verè multo ante Cardin. Zabarellam hoc tenuit Henric. Boich. in c. 1. in princ. Ne Præl. vices suas, ubi concludit papæ auctoritatem excusare à simoniæ in his, quæ sunt simoniacæ quia prohibita, sicuti est vendere, vel emere titulum beneficij Ecclesiastici. Idemque probavit in d. cap. 1. de simon. Joan. de Lign. relatus à Sylvestro in ver. simoniæ, n. 4.

Et in specie quæstionem non committere simoniam si vendat titulum beneficij, cui non sit annexa potestas clavium, dicunt communem esse opinionem Joan. de Anan. Felin. & Jul. Clar. citati in præced. quæst. num. 31. plenè idem Felin. in c. Ex parte, il primo, num. 1. vers. Dicunt his Moderni, de offic. deleg. ubi eandem sequitur, & dicit communem. In qua etiam post multa tandem resedit præpos. in cap. Latorem, l. qu. 1. à num. 28. ubi similiter eam communem esse tellatur, quibus etiam non immeritò adscribi possunt Doctores omnes, qui generaliter asserunt papam non involvi crimine simoniæ

in his, quæ sunt simoniacæ quia prohibita, & exemplificat in beneficijs, ut post multas cõsulidit gloss. hic in ver. Illicite pactionis. Host. in cap. fin. num. 9. & ibi etiam Joann. Andr. num. 7. de simon. Alexand. cons. 93. Repetitus, num. 7. vers. Nec obstat, lib. 6. Et passim alij. Et ejusdem sententiæ sunt etiam illi, qui affirmant in Curia Romana non habere locum simoniam in his, quæ simoniacæ sunt quia prohibita, ut emere, vel vendere beneficia, vel officia, si papas fiat, & tolerèti. Inter quos recententur Joan. de Lign. & Henr. Boich. loch citatus, Cardin. & alij in dict. cap. 1. de simoniæ quos tacito nomine referunt Joan. de Anan. ibidem, num. 7. vers. Et multi alij dicunt, & Abb. in dict. §. Qui verò, subnum. 53. & in cap. Cum venissent, num. 7. de iudic. Et hanc esse communem opinionem testatur ibi Felin. col. 1. vers. In quantum. Abbas, prout illum refert Apostilla ad Abb. in d. §. Qui verò sub eodem num. 53. in ver. Non habet locum in Curia; licet Felin. ibi nihil loquatur in hoc proposito, prout etiam advertit Clar. in §. Simoniæ, num. 6. vers. Item quero, qui tamen tenet per prædictis non committi simoniam in Curia Romana, cum sit ibi præsentè Pontifice tolerata. Et hoc dicit tenendum esse Sylvest. in ver. Simoniæ, num. 4. vers. Imò secundum aliquos, licet re vera Hostic. Boich. & ante eum Holt. in eodem c. 1. Ne Præl. vices suas, non loquantur de tolerantia, sed dicant in Curia Romana non committi simoniam, dummodo fiat Principe autorizante, & sciente. Et de auctoritate papæ similiter loquitur glossa nostra, Calfador. decis. 2. sub tit. de simon. & Redoan. de simoniæ, par. 1. cap. 25. num. 27.

64 Probatur primò hæc sententia, quia non minus est Dominus papa in spiritualibus, quam Imperator in temporalibus, imò plus arg. c. Solite, de maior. & minor. & obed. & cap. Cum ad verum, 96. dist. Sed quia omnia sunt principis, ipse non potest committere simoniam laicalem, quæ ponitur per leg. iul. de ambitu, ut patet in l. 1. ff. ad leg. iul. de ambitu, quæ scilicet dignitates Urbis per ambicum conferuntur. Ergo nec papa committit simoniam spirituales, conferendo beneficia Ecclesiastica. Quo argumento uti videtur glossa secunda in c. fin. qu. 6. & apertius Henric. in c. 1. Ne Præl. vices suas, & passim Doctores asserentes simoniam non habere locum in Curia Romana, sicut ibi locum non habet lex Julia de ambitu.

66 Probatur secundò, quia quod non est ex sui natura simoniacum, sed tantum ex juris prohibitione, non ligat papam, quia statuta Canonum papam non adstringunt, sicut nec leges Imperatorem, l. Princeps, ff. de legib. c. Curia per Mundum, 9. qu. 3. §. Hic ita 25. qu. 1. Sed conferre simplicem Canoniceum, cui non sit annexa cura animarum, nec facer ordo, non est ex sui natura simoniacum, sed solum ex juris prohibitione. Ergo &c. Minor probatur, quia nihil videtur in se simoniacum, nisi emptio, vel venditio Sacramentorum vel principaliter, ut patet per illud quod legitur Actus. 8. unde radice simoniæ processisse videtur; Simon enim, à quo simonia dicta est, pro pecunia voluit emere gratiam conferendi Spiritum sanctum, quem vide-

bat visibiliter dari in sacramento Confirmationis per impositionem manuum Apostolorum: vel per connexionem, ut in beneficijs Curatis, & quae spiritualia dici possunt, quia propter claves Ecclesiae exercendas sunt instituta, & potestatem clavium habent annexam, ut probatum est supra, num. 31. sed in simplici Canonicali sine cura nulla est obligatio ad susceptionem, vel administrationem Sacramenti, ut ostensum est in precedenti questione, num. 43. Ergo emere, vel vendere hujusmodi beneficium non est in se simoniacum.

Probatur tertio, quia quando spirituale, & temporale sunt connexa; licitum est ex venditione temporalis transferre spirituale, dummodo pretium non augeatur, ut patet in c. Cum saeculum, & in c. De iure, infra de iurepar. Sed in simplici Canonicali sunt connexa spiritualia cum temporalibus, scilicet officium, seu Canonica cum praebenda, c. Tuos, de simonia, gloss. in cap. Cum M. in ver. ad vacaturas, supra de consuet. Ergo cum praebenda possit vendi circumscripta prohibitione juris positivi, cui Papa non subijcitur, cap. Proposuit, de concess. praeben. Si Papa vendat praebendam, videtur cum ea posse licite transferre Canonice, dummodo plaris non vendatur praebenda propter Canoniam.

68. probatur quarto, quia non minus spiritualia sunt antecedentia ad Sacramenta, quam sequentia. Sed antecedentia ad Sacramenta, ut vasa sacra, possunt licite vendi, dummodo non plaris vendantur ratione consecrationis, ut patet in eo quod legitur, & notatur in cap. Hoc ius Porrethum, 10. quest. 2. Ergo quodcumque beneficium Ecclesiasticum cum sit consequens ad Sacramentum, vel natum sequi, potest licite vendi, dummodo non plaris vendatur ratione spiritualitatis.

Et confirmatur, quia merè spirituale nullo modo vendere licet, temporale omnino vendi potest. Ergo quod est partim temporale, & partim spirituale, ut Canonice cum praebenda, potest licite vendi, seclusa juris positivi prohibitione, cui ut praedixi, Romanus Pontifex non est subiectus.

69. Probatur quinto, quia illa, quae non fuerunt instituta tempore Apostolorum, non videntur prohibita vendi nisi ex prohibitione juris positivi. Sed tituli beneficiorum Ecclesiasticorum, ut Decanatus, Archipresbyteratus, &c. non fuerunt tempore Apostolorum, sed postea videntur inducta ex institutione humana, c. 1. & 2. 22. dist. cap. Olim, 95. dist. cap. In illis, 80. dist. cap. 1. 86. dist. Abb. in sua questione prima, n. 4. col. 3. vers. Nam tituli beneficiales. Et patet ex eo quia in primitiva Ecclesia erant Pastores, & Ordines absque praebendis. Imo usque ad Urbanum I. Ecclesia Romana dicitur absque redditibus vixisse: quod late prosequitur Praepos. in Summa 44. dist. & dixi in cap. fin. infra de pecul. Clericor. Ergo huiusmodi venditio non videtur prohibita, nisi juris positivi prohibitione, quae non ligat Papam, ut in d. c. Proposuit, de concess. praeben. cap. Non debet, de consangu. & affinit. cum concordant.

70. Haec sunt rationes, quae potissimum afferuntur pro dicta opinione, & tamen opinio, & non

error dicenda sit, ut verbis utar Turrecrem. in d. cap. Latorem, num. 9. vers. Respondeo dicendum, 1. quest. 1.

72. Secunda sententia est eorum, qui censent etiam Papam irretiri crimine simoniae, si vendat titulum Canonice, vel alterius beneficii simplicis. Cui videtur adherere Abb. in cap. si nu. 6. de simon. & in repet. c. Extirpande, §. Qui vero num. 55. & 58. de praeben. dum firmat Papam esse immunem à vicio simoniae tantummodo in Hospitalibus, & alijs habentibus tantum administrationes temporales: & eam expressè approbat, & pluribus tuctur Cardin. Turrecrem. in d. cap. Latorem, in 3. quest. à num. 6. usque ad num. 10. quest. 1. Thomas Campeg. in praedict. tractatu, An Papa labens simonia incurere possit, Tradatum tom. 15. part. 2. fol. 531. Et pro eadem sunt gravissimi Theologi, quos citabimus infra num. 14.

Afferunt pro hac sententia textus apertus in cap. Ex multo, 1. quest. 3. cui responderi non potest, ut inquit Felin. in cap. 1. num. 2. vers. Sed fortis urget, de simonia, & alia iura, quae citavimus, & expendimus in praedict. quest. à num. 40. usque ad num. 51. quae irrefragabiliter probant vendere, vel emere titulum Canonice esse in se simoniacum, & iure divino prohibitum Manifestum est autem etiam Papam Simoniae labere posse inquinari, si vendat ea, quae prohibita sunt quia simoniaca; & cum faciat contra legem aeternam, cui est subiectus, ut in cap. Si Papa, 40. dist. & ostensum est supra num. 58.

73. Non me latet Felin. in cap. Ex parte, il primo, num. 1. vers. Veram Papa involvatur, supra de offic. deleg. tripliciter respondere ad textum in d. cap. Ex multo, & omnia secunda, & tertia responsione, quae non attingunt punctum praesentis disputationis, de quibus egimus in c. 1. num. 53. & 78. infra. Ne Prae. vices suas: principaliter respondet sic. Quamvis vendere titulum beneficii sit prohibitum iure divino, iuxta textum in d. cap. Ex multo, tamen ex causa limitat Papa jus divinum, & probatur efficaciter in cap. Salubriter, de usur. ubi ex causa limitat prohibitionem usurarium. Ad idem cap. Gaudemus, de divor. ubi ex causa dissolvit matrimonium consummatum inter Iudaeos, quibus dicta fuerunt illa verba, Quos Deus communit, homo non separet: ut in cap. De infidelibus, de consangu. & affinit. Ad idem cap. Presul, 2. q. 4. ubi limitat legem divinum, in ore thorum, vel trinum, &c. ut in cap. In omni, de testib. Ad idem gloss. in cap. A nobis il primo, in ver. Exemptus, de decim. ubi Papa limitat obligationem decimarum, quae est de iure divino. Ergo potest dictam prohibitionem simoniae firmatam in univ. versali Ecclesia limitare respectu Apostolicæ Sedis, Et in dubio in eo praesumitur causa secundum omnes in c. Quae in Ecclesiarum, de Consuet. & hic est apprensus; nam cessante huiusmodi redditu, qui maximus est, attenta hodierna Tyrannide, Sede Apostolica contemneretur. Haec ille. Et idem fere voluit Praepos. in c. Latorem, num. 17. 1. quest. 1. ubi in proposito simoniae dicit papam ex causa posse quandoque relaxare etiam prohibitiones iuris divini, & notatur in cap. Lector, 34. dist. & per Innocent. & alios in d. cap. Quae in Ecclesiarum. Uade videmus in

74. Prae-

precepto, Non factum facies. quod habet prohibitionem iuris divini, huiusmodi prohibitionem relaxari in casu extreme necessitatis; c. Si quis propter necessitatem, de iur. Nam talis necessitas eo redigit, ut censeantur omnia communia; ita stante causa, ut inquit Praepos. Papa censetur redigere temporalitatem, ut pro tunc non sequatur beneficium, sed sit separata pro illo usu. Haec & alia plura in materia potestatis Papae contra jus divinum cumulant Host. in Summa de rescriptis, §. Quas vices, vers. Potest autem, & leg. Joan. Andr. in cap. Actus legitimum, num. 5. in fin. vers. In contrarium allegatur in Evangelio, de regul. iur. lib. 6. Petr. de Anchar. consil. 373. Revocatur in dubium, & consil. 239. Parum dubitatum & Dec. consil. 108. In presentis consultatione, & adde Innocent. in cap. Cum ad monasterium, num. 3. infra de stat. Monach. ubi dicit Papam ex causa posse dispensare contra Evangelium. Et eum sequitur ibid. Host. num. 3. vers. Dicunt etiam, Joan. Andr. sub n. 29. vers. Refert etiam Innocentius, Butr. eod. num. 29. vers. Nunguid autem Papa, & alij complures.

76. Verum huiusmodi propositiones, quas ubique infarciant Canonice de dispensatione; & limitatione iuris Divini, nisi declarentur, repugnant sacris regulis, ut patet in c. Sunt quidam, & in duobus capp. leg. 25. quest. 1. & 5. dist. in princ. in c. Super eo, de stat. in c. Literas, de testib. spoliat. & in c. Cum ad monasterium, in fine de stat. Monach. Item repugnant Theologorum traditionibus, qui unanimi consensu docent contra divinas leges non admitti Romani Pontificis dispensationem. Ita S. Thom. quodlib. 4. art. 13. in corp. & ad 1. & in 4. dist. 15. q. 3. art. 2. & in 1. 2. q. 97. art. 4. ad 2. Turrecr. in d. c. Sunt quidam, n. 1. Sor. in 4. dist. 18. q. 1. art. 5. & dist. 21. q. 2. art. 2. & lib. 1. de iust. & iure, q. ult. art. 2. Sylvest. in ver. Papa, q. 15. & 16. Nauar. consil. 39. n. 16. de sponsal. in antiqu. alijs consil. 4. n. 16. de despons. impub. in novis. Conarr. de sponsal. part. 2. c. 6. §. 9. n. 4. Gregor. de Valen. in 1. 2. dist. 7. q. 4. punct. 6. vers. Et quod ad priorem, & q. 8. pun. 4. vers. Dispensatio autem, & in 2. dist. 10. q. 3. pun. 5. col. 4. vers. Certum ea, Suarez tom. 3. de Eucharistia, q. 74. art. 2. dist. 43. sed. 4. vers. Tertia sententia, & vers. Quis potest, & alij passim.

77. Nullitas autem dispensationis Apostolicæ in lege Divina surgit ex duplici capite. Primum ex defectu causae, quia dispensatio inferioris contra legem Superioris ad sui validitatem requirit iustam causam, c. Esi illa, 1. q. 7. c. Mutationes, 7. q. 1. c. Ab excommunicato, 9. q. 1. & c. Nemo, de elect. lib. 6. Archid. in c. Licet Canon, num. 3. eod. tit. & lib. & docet S. Thom. in 1. 2. q. 97. ar.

78. Dixi in cap. fin. n. 6. de fil. Praesbyter. At nulla causa subesse potest, quae iustificat dispensationem contra legem Divinam, quoniam illius conditor Deus omnes vidit casus, & causas, quae sub lege illa poterant contingere, c. Deus omnipotens, 2. q. 1. c. Novit, de iudic. c. Novit ille, de appellat. & divina voluntas, à qua lex aeterna proficiscitur, est proflus immutabilis, c. Incommunicabili, 22. quest. 4. Ergo si aliquo casu Deus voluit legem obligare, iustissimum est ut obliget, nec potest esse iustum ut obligationem, & nexum huiusmodi relaxare possit quisquam

Prosp. Fagn. in 2. part. Primi Decretal.

mortalium, ut est textus in c. Quae contra omnes, & dist. Et consequenter dispensatio proprie, quae scilicet legis vinculum relaxat, nullatenus cadere potest contra praeccepta divini iuris.

79. Secundo nullitas dispensationis surgit ex defectu potestatis; nam ad legem Divinam ita se habet quilibet homo, sicut persona privata ad legem publicam, cui subijcitur ut inquit, S. Thom. d. q. 97. art. 4. ad 3. Imo minor proportio Pontificis ad legem Divinam, quam inferioris Praelati ad legem humanam, c. 2. ad fin. vers. Nam inter creatorem, & creaturam, supra de Summ. Trinit. Sed in lege humana inferior non dispensat contra legem Superioris, c. Inferior, 21. dist. c. Cum inferior, de maior. & obediens, Clem. Ne Romani, in princ. de elect. Ergo nec Pontifex contra legem Divinam. Quo argumento utitur etiam Turrecr. in d. cap. Sunt quidam, n. 2. vers. Sexto sic, 25. q. 1.

80. Unde quod dicunt Doctores nostri de dispensatione, & limitatione iuris divini, non potest intelligi proprie prout dispensatio est juris relaxatio secundum ea, quae notantur in §. Nisi rigor, 1. q. 7. & in c. Et constitueretur, in gloss. in ver. Detrahendum, 50. dist. & per Archid. in c. Licet Canon, num. 3. de elect. lib. 6. sed intelligi debet pro iuris divini declaratione, ut post Richard. de media Villa in 4. sentent. dist. 38. q. 2. art. 1. declarat Cardin. in c. Cum ad monasterium, §. Abbas, n. 16. infra, de stat. Monach. Potest enim Apostolicus declarare divinas leges in aliquibus casibus propter aliquas circumstantias non obligare, cum scilicet ex earum oblatione, aut aliquid sequitur iniquum, aut majus bonum impeditur: alias enim cum pro interpretatione ad Deum recursum non pateat, non dedisset ipse Vicario suo sufficientem potestatem ad Ecclesiam gubernandam, quod erroneum esset asserere. Atque ita his casibus concedunt Theologi Summo Pontifici jus declarandi, non autem dispensandi, ut in specie S. Thomas in 2. 2. q. 54. art. 5. sibi non tollitur lex naturalis humana lege, sed declaratur Almaini, de potest. Eccles. cap. 13. Turrecrem. in Summa de Eccles. lib. 2. cap. 7. & lib. 3. cap. 53. Sylvest. post alios d. quest. 16. in fine. Conarr. variat. resol. lib. 3. cap. 13. num. 90. vers. Tator enim, Sor. de iust. & iur. lib. 10. quest. 3. art. 1. & Valg. in quest. moral. in tract. de benefici. c. 4. §. 2. dub. 1. num. 122. in fine. Et in terminis declarationis intelligenda sunt exempla, quae in oppositum adducunt Felin. & Praepos. locis supra citatis n. 73. Nam in illis casibus Pontifex non relaxat, nec restringit, aut limitat legem divinam, sed illam declarat, ut in c. Licet, in fine, de testib. Et ita etiam notat glossa unica in dicto c. Sunt quidam, 25. q. 1. dum dicit Papam dispensare in Evangelio interpretando ipsam.

81. Quinimo Turrecrem. in eodem cap. Sunt quidam, num. 2. in fine, affirmat nec valere, nec verum esse quod dicit gloss. praedicta, quia, inquit, Interpretatio obsequitur, & obsequi debet Evangelio, alias non esset interpretatio, sed corruptio. Interpretari quippe Evangelium ad sententiam bonum, & Catholicum non contradicendum veritati fidei, & scripturae sanctae hoc licet dummo Pontifici, sed per hoc non dispensat in Evangelio, ut alid dicit, quam quod Dominus, B bb mus,

nus, & Evangelium dicit.] Hæc ille.

Quæ cum ita sint, si lex divina dicitur simonia-
cum esse interuentu pecuniæ beneficium dare,
vel accipere, ut in superioribus probatum est;
quomodo potest declarari Romanum Pontificem
posse beneficium Ecclesiasticum vendere sine
vicio simoniæ, quippe hæc non esset declaratio,
seu interpretatio, sed potius inversio, & corruptio
legis divinæ. Et sanè si ad dignitatem tuendam
adversus hodiernam tyrannidem liceret Romano
Antistiti accipere pecuniam pro collatione beneficii
sine labe simoniæ, ut dicit Felin, liceret etiam ipsi
accipere pecuniam pro gratia, & Sacramentis: & tamen admitteret omnes
hoc Summo Pontifici non licere, ut ait Dec, qui
propterea, licet multum succinctè, reprobatur
Felini responsionem in d. cap. *Ex parte, il primo*
22 num. 25. *de off. deleg.* Item hac ratione liceret
Apostolico ad dignitatem seruandam accipere
lucrum ex mutuo sine usuraria prauitate, & tamen
hoc nemo Catholicus auderet affirmare. Idque non
alla ratione, nisi quia usurarum crimen utriusque
testamenti pagina detestatur. Et propterea super
eo nulla fieri potest dispensatio, ut formaliter dicit
textus in c. *Supra, de usur.* & notat gloss. in cap. *Ex parte, il primo, in ver. Dimittite, de off. deleg.* quæ aperte dicit
propterea Papam non posse super usura dispensare,
quia in utroque Testamento prohibita est. Et idem
notant Innoc. Host. Joan. Andr. & omnes in cap. *Simonia, de simonia.* Ergo idem dicendum
de simonia, quæ similiter damnata est in
83 novo, & veteri Testamento, ut in d. cap. *Ex*
multis, & cap. Saluator, i. qu. 3. cum nulla sufficiens
ratio diversitatis afferri possit. Atque ita diluitur
responsio Felini. Incepta est etiam similitudo,
quàm ponit Præpos. ubi supra, num. 75. videlicet:
sicut in extrema necessitate non committitur
furtum, ita nec Papa, qui ex causa accipit pecuniam
pro collatione beneficii, committit simoniam: oportet
enim ut procedat similitudo utrinque constituere
extremam necessitatem; & tunc posset sustineri, ut
positus in extrema necessitate sicut non committit
furtum, ita nec simoniam. Quemadmodum non
84 committit usuram, qui in extrema positis necessitate
promittit aliquid mutuantem ultra sortem nec
est simoniacus Pater nesciens baptizare, qui dat
pecuniam sacrilego Sacerdoti aliter baptizare
nolenti parvulum in extremis agentem, ut post
Abb. in c. *In Ecclesia, de simonia.* Richar. & Caietan.
fused probat Sotus lib. 9. *de instit. & iur. qu. 8. art. 1. col. 8. vers. Ad primum igitur.* Sed extra
casum necessitatis retorqueri potest argumentum
præpositi: nam ad dignitatem sustinendam utique
non liceret furari, & juris divini prohibitionem
relaxare, ut probatur in dict. c. *Si quis,* cum ibi not.
per glo. & DD. Ergo nec simoniam licet vendere.

Atque huius sententiæ est aperte, S. Thom. in
2. 2. quæst. 100. art. 1. *ad septimum* ait enim. [Papa
potest incurere vitium simoniæ sicut, & qui libet
alius homo. peccatum enim tanto in alio
85 quæ persona est gravius, quanto majorem obtinet
locum. Quamvis ergo res Ecclesiæ sint ejus
ut principalis dispensatoris; non tamen ejus ut
domini, & possessoris. Et ideo si reciperet pro
aliqua re spirituali pecuniam ex

reditibus Ecclesiæ, non careret vitio simoniæ. Et
similiter potest etiam simoniam committere recipiendo
pecuniam ab aliquo laico, non de bonis Ecclesiæ.] Hæc ibi. Et idem docuit in
4. distin. 25. q. 3. art. 3. ad 2. in hæc verba. [Opinio
illa erronea est (videlicet quæ adtruit Papam non posse
simoniam committere) si enim papa pro aliquo
spirituali munus acciperet, simoniam committeret
sicut, & alius homo, quia in ipso petro, cui papa
succedit, simoniæ vitium damnationem inchoavit in
novo Testamento.] Eiusdem sententiæ est Alber. Mag. in
idem in 4. distin. 25. ubi respondendo quæstioni sic
ait: (In veritate bene putò quod papa potest
committere simoniam, nec videtur mihi hoc dubium
quando vendit spirituale.) Idem sentit Ulricus, seu
Udalricus de Argentina Alberti Magni Auditor in
sua Summa Theologia relatis à Turrecrem. & Præpos.
in cap. Latorem, l. q. 1. ubi ait: [Dicunt quidam
Papam non posse committere simoniam cum quacumque
persona Ecclesiastica, quia nihil lucratur, cum omnes
res Ecclesiæ sint suæ. Sed licet hoc dicere, cum origo
ipsius hæresis fuerit in voluntate incedendi pactum
cum primo papa, id est cum petro etiam tunc
temporis quando omnibus omnia erant communia;
nec res Ecclesiæ sunt papæ, nisi sicut secundum
leges omnia sunt principis, scilicet ad gubernandum,
non ad possidendum. Est etiam secundo modo
sint suæ, tamen esset simonia, quia non possidet
eas acta, sed sibi debentur cum voluerit accipere.
Et qui debitori suo daret aliquod spirituale, ut
recuperet quod suum est, simoniam committeret.
Idem est ergo in proposito. (Hæc ille. Neceffert
quod multi Doctores declarant seu potius restringunt,
& limitent doctrinam S. Thomæ ut procedat in
his tantum, quæ sunt prohibita quia simoniaca,
non autem in his, quæ sunt simoniaca, quia
prohibita, prout eam intelligit Archid. Bellam. &
Gemin. quos citat, & sequitur Præpos. in cap. *Non
debet, num. 6. 12. distin.* Nicolaus de Aulmo in
supplem. Summa Pisanæ in ver. Simoniæ, in fine.
Paul. in Clem. 4. de Summ. Trinit. & Felin. in c. *Ad
audientiam, il secundo, num. 3. vers. Esperium* quod B. Thomas
de rescript. & Sylvel. in ver. Simoniæ, num. 4. vers. Quarto
quartur. Quoniam esto hoc verum sit, tamen
quod spectat ad rem præsentem, cum vendere
titulum Canonicatus, vel alterius simplicis
beneficii sit prohibitum quia simoniacum, ut
probatum est in præcedenti quæstione, num. 40.
consequens est, ut si papa pro collatione hujusmodi
beneficii pecuniam accipiat, in sententiâ D. Thomæ
non liceat idem. S. Thomas d. qu. 100. art. 4.
dum ait beneficium Ecclesiasticum dici spiritualibus
annexum quasi ad eis dependens. Non enim
competit nisi ordinem clericalem habenti; & per
consequens esse non potest sine spiritualibus; &
propterea nullo premio; aut pretio conferri
debet, quia beneficium vendit, intelligitur etiam
spiritualibus venditori subijci. Et apertius hoc
sentit Joannes Gerfon Cancellarius Parisiensis in
tract. de simon. his verbis: (Super materia
simoniacæ labe in collatione beneficiorum per
papam resolvendo materiam ad radicem Scripturæ
sacræ, quæ dimissa percurrere

turrere ramos opinionum particularium sine
caet; ponitur hæc conclusio. Simoniaca labe
contrarij divinum, vel de simoniaca specie
spectrum est in conferendo beneficium Ecclesiasticum,
etiam si sit Papa, exigere, vel extorquere à
beneficiario promptam pecuniam sub titulo
primorum fructuum, ac impedire possessionem
& officiationem suam, quousque solverit illam
pecuniam: licet quod spectat ad primos fructus,
seu annatam Gregorius hic vir deceptus fuerit
ex illorum suggestione, qui in Concilio Constantiensi
asserabant Papam quali ex contractu pro
collatione beneficii exigere pecuniam contra
Evangelicum præceptum, gratis scilicet accepistis,
gratis date. Quod tamen erroneum esse fuse ostendimus
in cap. 1. *Ne Præ. vices suas, in 3. op. post.*

Ex supradictis satis liquet de veritate huius
sententiæ; sed nihilominus ad majorem evidentiam
subnectuntur etiam rationes infrascriptæ, quas
in proposito adducit Durandus, & Petr. de Palude
apud Turrecrem. in d. cap. Latorem, num. 7. vers.
Pro qua opinione, i. quæst. 1.
86 Prima ratio est. Major spiritualitas est
auctoritas officij Ecclesiæ, quam auctoritas docendi
quæcumque humanam scientiam. Sed auctoritas,
sive licentia docendi sine peccato vendi non potest
ut habetur infra de Magistr. in Rubro, & Nigro,
quasi per totum. Ergo fortior ratione, nec
auctoritas officij Ecclesiæ. Et quamvis Præpos.
in d. cap. Latorem, num. 21. respondeat hanc
prohibitionem esse juris positivi, in quo papa
potest dispensare; hoc tamen non videtur
admittendum, quia prohibitio ne quid exigatur
pro licentia docendi fundatur in auctoritate
Evangelij, Matth. 10. *Gratis accepistis, gratis date,*
ut in cap. 2. de Magistr. & scientia est donum
Dei, ut dicit gloss. in cap. in ver. *Pretium exigat,*
ead. tit.

87 Secunda ratio. Venditio beneficii est prohibita
jure divino in Evangelio, Matth. 10. Non quidem
in se, sed in suis simili: non enim minus
spirituale est auctoritas eligendi Episcopum, &
officiandi Ecclesiæ, quam auctoritas prædicandi.
Sed in simplici Canonicatu est auctoritas
eligendi Episcopum, cap. 1. & quasi per totum
de elect. & officij Ecclesiæ, c. unice, de Cleric.
non rescrib. lib. 6. cap. fin. de rescript. eod. lib.
Clemen. 1. q. 2. de etat. & qualitat. cum multis
similibus. Si ergo auctoritas prædicandi prohibetur
vendijure Evangelico, Ergo & auctoritas
eligendi Episcopum, & officij Ecclesiæ, quæ est
in simplici Canonicatu. Nec satisfacit responsio
præpositi ubi supra, quod Canonici non eligant,
ut singuli, sed ut Collegium; nam nihilominus
uniquilibet cum sua voce causat electionem, &
concurrit in collatione juris spiritualis, quod per
electionem acquiritur electo, secundum ea, quæ
dixi in cap. Bona, il primo, num. 77. supra de
postulat. Prælat. 88 Nec subijci quod subijci præpos.
quod causa sit multum remota. Imo enim est
proxima, & immediata, quia ex votis singulorum
publicatis, & invicem collatis immediate surgit,
& producitur electio, ut in cap. Quia propter,
de elect. Ex quatenus esset remota, est tamen
originalis, quæ præcipue attenditur, ut in cap.
Litteris, de rescript. nam ad primordium tituli
posterior

Prosp. Fagn. in 2. part. primi Decretal.

formatur eventus, l. unica, ad finem, c. De in-
ponen. lucrat. de rescript. lib. 10. Item ad rem non
pertinet quod cum simoniaco in præambulis ad
Ordinem dispenseret Episcopus; ut in c. *Pertus,*
il terzo, de simonia: quoniam dispensat post
factum in pena, quæ est de jure positivo. Sed
hinc non sequitur ut simonia illa non sit
prohibita jure naturali, & divino. Sicut videmus
Episcopum dispensare posse in crimine adulterij,
ut in cap. *At si Clerici, §. De adulterij, infra*
de iudic. Et tamen certum est adulterium esse
prohibitum in lege æterna, & esse in se
malum, cap. *Ita ne, 32. quæst. 5. c. Litteras, de rescript.*
spoliat. & cap. *Inquisitionis, de sentent. excommuni-*
cat.

90 Tertia ratio. Si papa recipiendo pecuniam
in collatione beneficii Ecclesiastici non committeret
simoniam; hæc ea tantum ratione proveniret,
quia non reciperet pecuniam pro beneficiis,
sed pro fructibus, cum possit separare præbendam
à Canoniam ex notatis in c. *Cum M. Terrarum*
de constitut. & in cap. *Simonia, de consuetud. lib. 6.* Et
in hac specie tradit præpos. in c. *Latorem, num. 22.*
vers. *Potest responderi, i. qu. 1.* Cardin. Jacob. de
Concil. lib. 4. art. 4.

Sed hæc ratio falsa est, quia ut arguit ibidem
Turrecrem. num. 8. vers. *Quarta potest argui.*
Si verum esset papam non conferre nisi fructus;
tunc nullus, cui papa conferret beneficium haberet
titulum beneficii, nec dicendus esset talis
Ecclesiæ Episcopus, Decanus, aut Canonicus, nec
deberet ea exercere, quæ sunt illius officij,
præterea litteræ papales super talibus provisionibus
confectæ, patentissimè declarant contrarium,
dum provisiones jubent institui. Instituitur
autem est jus Canonicum in Ecclesia, seu Ecclesiæ
beneficio conferre, ut in cap. *Ex frequentibus,*
de institut. Cardin. in Clem. 1. in 6. qu. in solut.
num. 11. de supplen. neglig. Prælat. Ergo fatetur
oportet non solum vendi fructus beneficiorum,
qui sunt accessorii ad titulum, sed etiam illud
quod est merè spirituale, & principale, scilicet
titulum, seu potestatem exercendi hujusmodi
ministerium, propter quod iidem fructus sunt
deputati. Idque clarè deciditur in cap. *Si quis*
obierit, i. quæst. 3. & in cap. *Seq. ubi dicitur:*
Quisquis horum alterum vendit, sine quo nec
alterum provenit, neutrum in venditum derelinquit.

92 Præterea quamvis præbenda possit consistere
in mera temporalitate, & cadere etiam in laicum,
& de hac intelligenda sit glossa in d. c. *Cam M.*
in ver. Receperunt, de Constitut. tamen secus est
si præbenda sit annexa Canoniam, quia tunc est
jus spirituale, ut in cap. *Dilecto, infra de præben.*
& declarat Abb. in cap. *Tuanois, num. 3. de Simonia.*
Ac proinde prohibetur vendijure divino,
naturalique, ut efficaciter probat Cajetan. loco
proximè citando.

93 Demum ut optimè explicat Cajetan. tom. 2.
opusc. in tract. 9. de simonia, qu. 1. Ecclesiastico
beneficio duo insunt, videlicet Clericatus, &
præbenda: nam cuiuslibet beneficii annexa est

94 saltem prima Clericalis tonsura, cap. *Cum alicui*
de rescript. & c. Ex litteris, de transactio. & cull-

95 bet in titulo debita est præbenda, quia Clerici
vivere debent de patrimonio Jesu Christi, cujus
obsequio deputantur, cap. *Cum secundum, de*

96 *prebend.* nec datur, Canonica sine prebenda, id est titulus beneficii sine stipendio, cap. *Relatum*, & *cap. Dilectus*, in primo, eod. tit. c. *Cum super*, de concess. preben. c. *Jacobus de simonia*, cum concordari. Et quidem Clericatum esse ex jure divino, ut inquit Cajetanus, constat tum ex eo, quod Clericatus nihil est aliud, quam additio ad ministrandum sacrificiis divinis. Unde & à sorte nomen accepit, quia in sortem Domini qui Clerici sunt, electi sunt. Ad hoc c. *Clericus*, 21. *distin.* c. *Duo sunt*, 12. *qu. 1.* & d. c. *Cum secundum*. Fuerunt enim omni tempore Clerici. Ante legem quidem primogeniti Clerici erant. Unde & primogenituræ jus sacrum erat. Sub lege autem tota Tribus Levi sanctificata est ad divina officia. Tum ex eo quod spirituale quoddam est: omnis enim Clerici officium in spiritualibus actibus consistit, ut in cap. *Perleth*, 25. *distin.* Unde in prima consuetudine ex utraque parte præfatio corporalis in capite fit, scilicet secundam partem superiorem, in qua fit consuetudo, & secundum partem inferiorem per quatuor angulos, in qua inciduntur capilli, ad significandum eos à temporalibus undique præfatis, ad superna, quæ spiritualia sunt, ministros deputari, ut in d. cap. *Duo sunt*. Tum auctoritate S. Thomæ in 2. 2. *qu. 100. art. 4.* qui officium clericale non spirituale annexum, sed spirituale esse à Deo dicit, ita ut propterea beneficium Ecclesiasticum spirituale annexum censetur, quia Clericali officio conjunctum est. Spirituum autem author Deus est. Unde quemadmodum Summus Pontifex involveretur crimine simoniæ, si venderet titulum beneficii cui esset annexa potestas clavium, ita & si vendat titulum beneficii, cui sit annexum officium clericale. Quoniam, ut Cajetanus subijcit, quavis in spiritualibus sint gradus, & ordo sit spiritualior clericatu, & claves sint magis spirituales multis Ordinibus, omnia tamen in spiritualium genere sunt, & omnia in vendibilia sunt, quia totum genus spiritualium est materia repugnans venalitati, id quod egregie ostendit S. Thomas loco citato. Est ergo in omnibus Ecclesiasticis beneficiis unum spirituale, & omnino invendibile scilicet officium clericale, & in hoc Cajetanus supplet distinctionem Abbatis tanquam diminutam, qui in cap. *Exscriptio*, §. *Qui vero*, num. 53. de preben. enumeravit executionem Ordinis, & potestatem clavium, & prætermisit Clericatum, licet forte Abbas sub executione Ordinis comprehenderit etiam primam consuetudinem, quæ à Canonistis habetur pro Ordine, ut dixi in c. *Cum contingat*, supra de *at. & qualis*, cum præsertim excludat Papam à vitio simoniæ tantummodo in Hospitalibus, & alijs habentibus solam administrationem temporalem. Hæc quoad Clericatum.

100 Quo vero ad præbendam, observandum est diligenter ex Cajetano, ubi supra hoc nomen in se multa continere: nam præbenda dicitur duo, id est stipendium clericale, & certam determinationem talis stipendij, vel ad certam quantitatem, puta mille ducatorum; vel ad certum tempus, puta ad annum; vel ad certum locum, puta ex fructibus talis prædij, &c. & consequenter in præbenda possunt considerari quatuor. Primum jus stipendij; secundum stipen-

dium ipsum; tertio jus talis, & tanti stipendij, in tali loco, &c. Quarto ipsum tale, & tantum stipendium; de quibus sigillatim dispendendum est. Jus stipendij procul dubio ex divino jure est spirituale, sicut & jus accipiendi decimas, ut per D. Thom. in 2. 2. *qu. 100. art. 4. ad 3.* quia eo ipso quod quis Clericus est, & divinis officijs mancipatus, jus habet ut sustentetur ab Ecclesia, c. *Clerici*, 1. *qu. 2.* nam dignus est operarius mercede sua. ad *Timoth. 3. cap. Quicumque 12. qu. 2.* & denario fraudari non debent in Vineâ Domini laborantes, *Matth. 20. c. fin. de Magistr.* neque os boviligari debet trituranti. *Deuter. 25. Ecclesiæ, vers. Item non allegebis, 13. qu. 1. c. Exscriptio*, infra de preben. Et qui ad onus eligitur, repelli non debet à mercede, cap. *Cum secundum*, eod. tit. Justum namque est, ut illi consequantur stipendium, qui pro tempore suum commodare repertiuntur obsequium, c. *Charitatem*, 12. *qu. 2.* Et propterea Sacerdotibus Ægypti ex publico providebatur, ut dicitur *Genes. 14.* & Tribus Levi quia jus hoc habebat, partem interfratres suos non accepit. Et ut dicitur 1. ad *Corinth. 9. Qui altari deserviunt, cum altari participent.* Et paulo ante, *Qui militat suo stipendio utamur?*

102 Stipendium vero ipsum est quid temporale, sed divino jure debitum, ut probatum est. Iniquum quippe esset ut assistentibus Deo pro nobis opportuna non daretur, c. *Ecclesiæ*, §. *Ite ut*, 13. *qu. 1.*

103 Jus autem talis & tanti stipendij, licet habeat determinationem seu taxationem ab Ecclesia; tamen re ipsa non est aliud à primo, quia per hoc, quod Clerico conferatur certa præbenda, non confertur ei novum jus, sed juri quod habet à Deo determinatur certa possessio; Jus enim, quod Clericus habet à Deo indeterminatum est, nec magis exigit hoc, quam illud stipendium: sed Ecclesia tribuendo certos redditus, determinat illud assignando illi propriam materiam, Exemplo Sacerdotis, cui cum datur Parochialis Ecclesia, vel auctoritas audiendi Confessiones, non confertur novum jus, cum in sua ordinatione jam à peccatis absolventi potestatem accepit, ut in decreto Concilij Tridentini, cap. 15. *sess. 23.* sed juri, quod habet à Deo determinatur ab Ecclesia materia, circa quam operatur. Ad hoc c. *Generatim*, §. *Ecce sufficienter*, & c. *sequen. 16. qu. 1.* & docet S. Thomas *quodlib. 12. art. 30.* Unde similiter non sunt duo jura in Clerico respectu beneficii, sed unum tantum à Deo indeterminatè datum quoad materiam, & postmodum ab Ecclesia determinatum. Quod etiam patet exemplis præcepti de sanctificatione festorum, de confessione faciendâ, de jejuniis, de decimis solvendis, & consimilibus, quæ ex jure divino sunt indeterminatè, & ab Ecclesia sunt quantum ad determinationem temporis, quantitatis, modi, &c. Et tamen non sunt duo præcepta, unum de jure divino, & alterum de jure positivo, sed unum tantum à jure divino indeterminatum, & determinatum ab Ecclesia. Ad hoc Concilium Tridentinum *sess. 14. de Sacram. Penitent. cap. 5.* & dixi in c. *Omnis utriusque*, num. 25. *infra*, de peniten. & remiss. Quemadmodum ergo ex determinatione Ecclesiæ non multiplicantur præcepta, ita nec

nec multiplicantur jura, arg. c. *Inter corporalia*, de *translat. Episc.* Eorum igitur, quæ in Clerico beneficiato sunt, omnia ex jure divino sunt, præter quartum, videlicet determinatio stipendij. Quoniam ex jure positivo à Prælati Ecclesiæ institutum est ut annua stipendia, & tantæ quantitatis, &c. in illa, aut illa sint Ecclesia, & tali Ministro applicata, ut in c. *Nemo*, de consecrat. *distin. 1.*

104 Quibus ita constitutis facile dignosci potest quid in præbenda sit venale, & quid non: nam cum spirituale venditionis materia naturaliter esse non possit, & jus omne clericale tam respectu stipendij indeterminati, quam respectu talis, & tanti stipendij spirituale sit, huic necessario sequitur ut jus præbende non sit venale, & illud vendere simoniacum sit, non quia prohibuitur, sed quia ex sui natura est simoniacum, & consequenter vetitum etiam Papæ secundum determinationem glossarum, *ut hic in ver. Illicite passiois*, & in d. cap. *Ex parte*, *il primo*, in *ver. Dimittere*, de offic. deleg. Ipsum autem stipendium, seu ipsa præbenda cum sit res pure temporalis, vendi potest. Unde secundum D. Thomam in prælat. *qu. 100. art. 4. ad 3.* cum Papa concedit decimas militibus, non concedit eis jus spirituale accipiendi decimas, sed tantummodo res temporales, quæ decimæ appellantur.

107 Quare superest tantum examinandum an præbenda ipsa, quæ ut diximus, ex sui natura venalis est, prohibeatur vendi ratione connexionis cum Clericatu. Et quidem est hic duplex connexio, scilicet juris præbende ad Clericatum, & ipsius præbende ad hunc Clericum. Prima connexio venalitate omnino excludit, tum ex natura connexionum, quia utrumque, id est tam Clericatus, quam jus præbende spirituale est, ut patet ex dictis: tum ex natura connexionis; constat enim jus præbende non esse connexionum quasi rem alienam conjunctam cum Clericali officio, sed per identitatem vel quasi, ut explicat Cajetanus. Ideoque beneficium, seu præbenda dicitur sequela officij, c. *Eos*, & c. *Si quis Sacerdotum*, 81. *distin.* c. *Præter hoc 32. distin.* gloss. in cap. *fin. in ver. Datur de rescript. lib. 6.* Nec datur Canonica sine præbenda, ut prædiximus, & notat glossa *penult.* in c. *unico de Cler. non resident. lib. 6.* Ideoque S. Thomas d. *art. 4. in corpore*, affirmat beneficium Ecclesiasticum esse necessario annexum officio Clericatus tanquam ab eo dependens, & nullo modo sine spiritualibus posse consistere. Quare præbenda utcumque sit res temporalis; tamen cum sit annexa officio Clericatus ex debito divini juris; & ex illo proveniat necessario quicquid horum alterum vendit, neutrum invenditum derelinquit, & simoniacus est, juxta textum in c. *Si quis obierit*, l. *qu. 3.* relatum à D. Thoma ubi supra in *argumento contr. 170.*

110 Secunda autem connexio, id est ipsius præbende ad hunc Clericum secundum diversos respectus venalitate compatitur, & excludit. Compatitur quidem ratione ipsius Clerici active, quia potest ipsi beneficii sui fructus vendere, & locare, Extrauag. *Ambrosiana*, vers. *Ac de fructibus*, de reb. Eccles. non alien. Excludit autem ratione eiusdem Clerici passive, quia non po-

test eidem vendi propter duo. Primo quia non potest res vendi à non Domino, l. c. *De usu cap. pro emp.* Nullus autem Prælarus, nec Summus Pontifex est Dominus fructuum percipiendorum: redditus enim omnium Ecclesiarum quamvis sint Papæ ut principalis dispensatoris; non tamen sunt eius ut Domini, & possessoris, ut inquit S. Thom. & Illic. *loci supra citati num. 46.* Secundo quia conferre alicui Clerico beneficium, & vendere illi fructus percipiendos nihil est aliud, quam vendere illi executionem propriam, & spiritualis juris. Paria autem sunt vendere jus, & illius executionem, ut patet ex dictis supra num. 31. Unde & duo peccata hic concurrunt, Iniustitiæ, quia venditur Clerico quod suum est, l. *Rei sue*, ff. *De contr. aben. empr. l. Cum res*, & l. *Si Mater*, C. *coll.* Prius enim Clericus intelligitur habere titulum, qui dicitur gratis dari, & deinde executionem, quæ titulum consequitur. Item peccatum simoniæ, quia vendi convincitur executio spiritualis juris. Et hoc ipsum ante Caietanum docuerunt Petr. de Palude, & Turrecrem. ut patebit infra num. 123. vers. *Ar. si venderetur.*

Quamobrem ex prædictis concludendum est venditionem beneficiorum Ecclesiasticorum si va habeant annexam potestatem clavium, & executionem Ordinis, sive officium Clericatus, esse prohibitam, quia simoniacam, non autem simoniacam quia prohibitam; & consequenter nec Summo Pontifici licitam esse, cum emptionis materia res spiritualis sit, quæ jure naturali, & divino venalitate omnino excludit.

114 Unde hanc sententiam non tantum in Canonibus, sed etiam in alijs beneficiis simplicibus uti veram, & consonam sacris regulis, amplectuntur Durand. & Petr. de Palude, in 4. *dist. 25.* quos refert, & sequitur Cardin. Turrecrem. in cap. *Latorum*, num. 6. l. *quest. 1.* Item Cardin. Caiet. in prælat. *tract. 9. de simonia*, ubi testatur hanc esse communem Theologorum opinionem, & oppositam appellat errorem Canonistarum, & consentit Sotus *lib. 9. de iust. & iure qu. 7. art. 1.* Et quamvis impugnetur rationem illam Cajetani, quod Clericalis consuetudo sit de jure divino, existimans etiam minores ordines esse ex Constitutione Ecclesiæ; tamen quoad hoc Soti doctrina ne dum falsa, sed etiam periculosa est, ut vidimus in c. *Cum contingat*, num. 72. *supra de at. & qualis*. Eandem latè tueretur Thomas Causpeg. in d. tractatu, An Papa labem simoniæ incurtere possit, ubi num. 11. dicit magno applausu recipiendam esse sententiam Petr. de Anchar. in cap. 1. de *Constitut. in 11. oppositio*ne, quod facere beneficia Ecclesiastica venalia est denigrare universalem statum Ecclesiæ, per l. *Si quemquam*, c. *De Episcop. & Cleric.* cum dicitur profectio enim quis locus tutus, & quæ causa potest esse excusata, *Si veneranda Dei Templi pecunias expugnetur?* Quod si denigratur status universalis Ecclesiæ, nec Romano Pontifici erit permessa, per ea, quæ habentur in cap. *Sunt quidam*, 25. *quest. 1.* & *infra num. 25.* dicit esse rei cunctam, & proors abominandam doctrinam Cardinalis in cap. 1. de *simonia*: assentis Papam ex iusta causa posse quandoque in collatione beneficiorum aliquid recipere, licet non passim, ne scandalizet Ecclesiam.